

UNESCO
DÜNYA MİRASI
ve
ALAN YÖNETİMİ
BİRİMİ

FAALİYET RAPORU 13

MAYIS-HAZİRAN 2023

**YAYIN ARAŞTIRMA-OKUMA
ÖZET ÇIKARMA ÇALIŞMALARI
EĞİTİM ve TOPLANTILAR
ETKİNLİK ve SAHA ÇALIŞMALARI
YERELDE GÖRÜŞMELER
YAZILI ve GÖRSEL ÇALIŞMALAR
PLANLANMIŞ ÇALIŞMALAR
HEDEF ve EYLEMLER**

YAYIN ARAŞTIRMA-OKUMA-ÖZET ÇIKARMA ÇALIŞMALARI

1- Ayvalık hakkında yazılmış makale, kitap, bildirilerin okunmasına ve özet çıkarılmasına devam edilmektedir. Bu bağlamda çalışma ekibi kendi uzmanlığı alanında okumalar yaparak özetlerini ortak klasörde toplamaktadırlar. Son 2 ayda okuma yapılan kitap, makale ve bildiriler:

- Kayhan Orbay, Osmanlı Topraklarında 'Küçük Buzul Çağı'nın Etkileri Hakkında Bazı Notlar, Kebikeç Dergisi Sayı: 23, 2007
- XIV. ve XVII. Yüzyıllarda İklimsel ve Doğal Şartların Osmanlı İmparatorluğu'na Etkisi, Vi An Lu, Pesa Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi Sayı:2, 2018
- Kaynak: Mimar Aslı Niğdelioğlu Çamkaya, "Descrittione Dell'isola Di Metellino"
- Christos N. Chatziliadis (Hacıilias), The Stonemasons of Lesvos Island - Social Network, Techniques and Local History (1850-1950), 2009

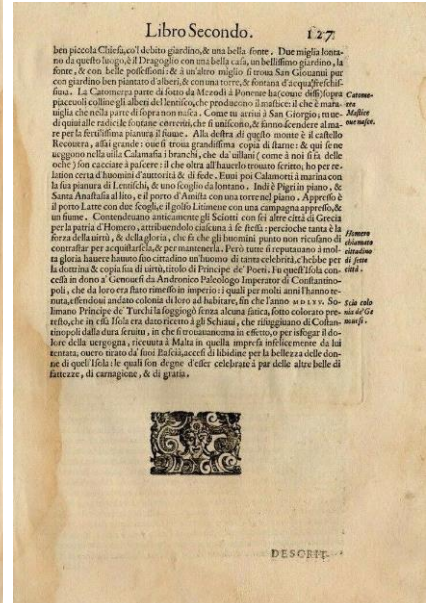
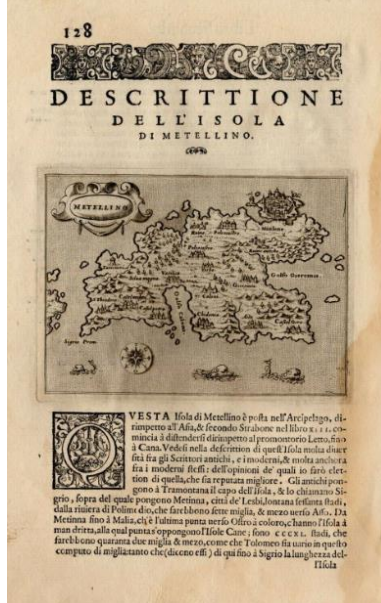

Kayhan Orbay, Osmanlı Topraklarında 'Küçük Buzul Çağı'nın Etkileri Hakkında Bazı Notlar, Kebikeç Dergisi Sayı: 23, 2007

İklimbilimciler Avrupa'nın 1400 ve 1800 yılları arasında bir Küçük Buzul Çağı geçirdiğini öngörüyorlar. İklimsel koşullarda yıllık dalgalanmalar olduğu gibi, kısa ve uzun süreli soğuk dönemler de bulunuyor. Tarihçiler bir yandan da bu iklimsel değişikliğinin iktisadi, sosyal, siyasal etkilerini ortaya çıkartmaya çalışıyorlar. İklimsel değişimin günlük ticari faaliyetlerden fiyat hareketlerine, salgın hastalıkların ortaya çıkmasından, nüfus değişimlerine, tarımsal krizden yaygın isyanlara kadar birçok önemli gelişmeye neden olabildiğini ileri sürüyorlar. İklimsel değişimlerin tarımsal üretim yapan coğrafyalarda etkisinin büyük olması sebebiyle, 16. Yüzyıldan itibaren zeytin ve zeytine dayalı tarımsal üretimin ve ticaretin hızlandığı bilinen Ayvalık kentinde Küçük Buzul Çağı'nın etkilerinin değerlendirilmesi için okunan bu kaynak, Küçük Buzul Çağı'na -Avrupa ve Anadolu coğrafyası bağlamında- geniş bir perspektifle bakabilmemizi sağlamıştır.

Vi An Lu, XIV. ve XVII. Yüzyıllarda İklımsel ve Doğal Şartların Osmanlı İmparatorluğu'na Etkisi, Pesa Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi Sayı:2, 2018

Günümüzde iklim değışiklikleri toplumların yaşamını büyük ölçüde etkilemektedir. Fakat bu türden etkiler yalnızca çağdaş döneme özgü değil Sanayi Devrimi öncesinde de toplumlara derinden tesir etmiştir. Dönemin büyük devletlerinden olan Osmanlı İmparatorluğu da hiç şüphe yok ki iklim değışikliklerinin etkisi altında kalmıştır. Peki, iklim değışikliğinin Osmanlı İmparatorluğu'nda etkileri nasıl olmuştur? Küçük Buzul Çağı'nın bitimiyle birlikte, 1800'lerin sonlarında ısınma eğilimi başladı ve bu ısınma 1940'lara kadar devam etti. Küçük Buzul Çağı'nın bitişi, zeytin üretimi yapan Ayvalık'ın endüstri kenti kimliği kazanmasında etkili miydi? Ayvalık uzun süren bu iklimsel felaketlerden ne derece etkilendi? Anıt ağaç incelemeleri ve tescilli devam eden Ayvalık zeytinliklerinde yaşı 500 yıldan fazla olan zeytin ağaçlarının sayısının az olması Küçük Buzul Çağı'nın etkilerinden biri miydi? Bu çalışmada, XIV. ve XVII. yüzyıllarda iklimsel ve doğal şartların Osmanlı İmparatorluğu'na etkilerini araştırılmış ve çevre tarihine yaklaşımlarla birlikte, ilk olarak iklimsel ve doğal şartların rolü ile tarih boyunca anormal iklim olayları ve sert hava koşullarının çeşitli uygarlıklara etkileri incelenmiştir.

Kaynak: Mimar Aslı Niğdelioğlu Çamkaya, "Descrittione Dell'isola Di Metellino"

Mimar Aslı Niğdelioğlu Çamkaya, Ayvalık'ta profesyonel bir mimar olarak çalışıyor ve DEÜ Mimarlık Bölümü Restorasyon Anabilim dalında doktora çalışmasını yapıyor. Bizimle paylaşmış olduğu İtalyanca yazılı kaynağın üzerindeki haritada; "Chidonia" tabiri oldukça ilgi çekici. Haritanın yön ve şekil hataları giderildiğinde Kalloni Köfezinin doğusunda bulunan Chidonia isimli bölge günümüzde ki Polikhnytos şehrine denk geliyor. Niğdelioğlu'nun aktardığına göre yakınlarında termal su kaynakları da var. Kalloni Körfezinin ağzında bulunan iki adet ada üzerinde günümüzde veya geçmişte içme suyu kaynağı olan pınarların varlığı da saptanabilir ise bu durumda Yaşlı Plinius'un Doğa Tarihi kitabında bahsettiği Kidonya Midilli adasının doğusu yerine güneyinde de olabilir. Bu hipotez ise akademik camia tarafından çalışılmaya hazır bir konu. Bu durum ise Prof.Dr. Ömer Özyiğit'in, Ayvalık'ın kuruluşu ile ilgili önerisi olan Kidonya antik kentinin zaman içerisinde anakaraya taşınması açıklamasına yeni bir boyut getirecektir.

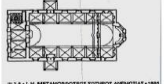

ΟΙ ΠΕΤΡΑΔΕΣ ΤΗΣ ΛΕΣΒΟΥ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ (1850-1950)

Christos N. Chatziliias (Haciliias), The Stonemasons of Lesbos Island - Social Network, Techniques and Local History (1850-1950), 2009

Dilbilimci ve sosyal bilimci olan Christos N. Chatziliias çalışmasında kamu binaları ve özel konutlar olarak ayırdığı iki alanda; Midilli yerel tarihi ile Ege'nin doğusunda kalan bölgedeki ekonomik, sosyal ve kültürel bağlamı vurgular ve bu analizleri Midilli'deki taş ustalarının kendi içlerindeki iletişim ağları ve binaları üzerinden değerlendirir. Adadaki taş binalar hakkında çalışmalarını, uzun bir arşiv araştırması ve bibliyografya incelemesinin ardından gerçekleştirmiştir. Skalochori ve Anemotia köylerinde doğan taş ustalarının analiz ve incelemelerini içeren çalışma, taş işçiliğinin ekonomik parametreleri, adada ve diğer bölgelerdeki çalışma koşulları ve bu ustaların aile geçmişinden gelen gelenekleri de incelemektedir. Bu sebeple Chatziliias araştırmasını daha çok sosyal ilişkiler, yerel teknikler ve yerel tarih üzerinden gerçekleştirmiştir.

 <p>ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΕΜΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ</p> <p>ΧΡΗΣΤΟΣ Ν. ΧΑΤΖΗΛΙΑΣ</p> <p>Η ΛΕΣΒΟΣ ΚΑΙ Ο ΠΟΛΙΤΕΜΟΣ ΤΗΣ ΠΕΤΡΑΣ (1850 - 1950) Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΣΚΑΛΟΧΩΡΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΕΜΟΤΙΑΣ</p> <p>ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ</p> <p>ΜΥΤΙΛΗΝΗ 2009</p>	 <p>Εικόνα 107: Τεχνικός πλάκας, Αθήνα 2004</p> <p>Εικόνα 108: Στήριγμα πλάκας, Ακάλωσι Μονάχης 2004</p>	<p>Ψαρρός Χρήστος (1926-2006) πλάκας - τοποθέτη Ανεμότια</p> <p><i>Άμα με ρωτάει κανείς τώρα, αφού έκανα τόσες δουλειές, θα ήθελαν πέτρας, πέτρας για να θύνα. Τα πολλά μου τα χρόνια πλάκας, μαρμαράς... μου άρασε, είχε όψη, είχε μαράκι.</i></p> <p>Εικόνα 363: Χρήστος Ψαρρός</p> <p>Γεννήθηκα το 1926 στην Ανεμότια. οι γονείς μου λεγόντουσαν, ο πατέρας μου Θεοκυβόλη, Ψαρρός, αλλά οι χωριανοί τον έλεγαν «ο Θεοκυβόλη», η μητέρα μου Κυριακούλα Ψαρρός, το γένος Αϊβαλιώλη, γεννήθηκαν κι αυτοί εκεί, στην Ανεμότια. Ο πατέρας μου γεννήθηκε το 1893 και πέθανε το 1964, η δουλειά του ήταν ανέκαθεν λιθόδοος, πέτρας, Μικρά Ασία πήγε ο πατέρας, μου μόνον όταν είχε πια μεγάλες δουλειές. Έκανε και φοντάρος, τότε εκεί, Μικρά Ασία. Ο πόλεμος που έγινε, η οπισθοχώρηση μετά η δική μας, αλλά πια πήγε μεγάλο.</p> <p>Είπες την πέτρα την κόβαμε από το βράχο και ως επί το πλείστον τη δουλειά μας εκεί μετά? Ανεμότιας, - Σκαλοχώρι, που έχει κάτω πέτρα, εκεί απάνω στο βουνό. Είναι</p>	 <p>Εικόνα 306: I. Νέος Μεταμόρφωσης του Σαΐτρου, Ανεμότιας, η πρόσοψη (Τσιτσουλάκης Μ., 2005)</p> <p>Εικόνα 308: I. Νέος Μεταμόρφωσης του Σαΐτρου, Ανεμότιας, η πρόσοψη</p> <p>Εικόνα 312: I. Νέος Μεταμόρφωσης του Σαΐτρου, Ανεμότιας, το εσωτερικό κτίριο</p>
---	---	--	---

2015 sürecinden günümüze gelen ve son iki yıldır okuma ve özet çıkarımı gerçekleştirilen makale, tez ve kitaplar; UNESCO Dünya Mirası Birimi'nde bulunan kitaplıkta fiziksel ve bilgisayar ortamında oluşturulan sanal ortamda yerlerini alarak, envantere kaydedilerek, **Ayvalık Mirasını** merkeze alan ve herkese açık, erişilebilir bir "arşive" dönüştü.

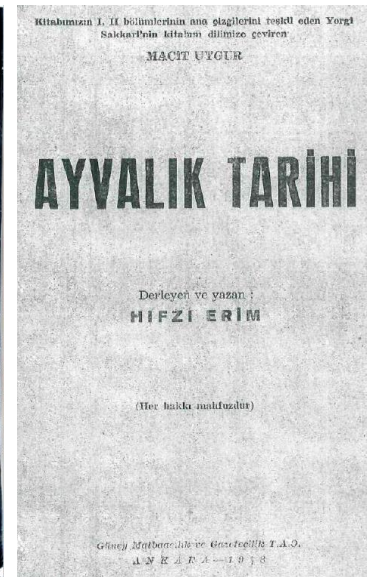
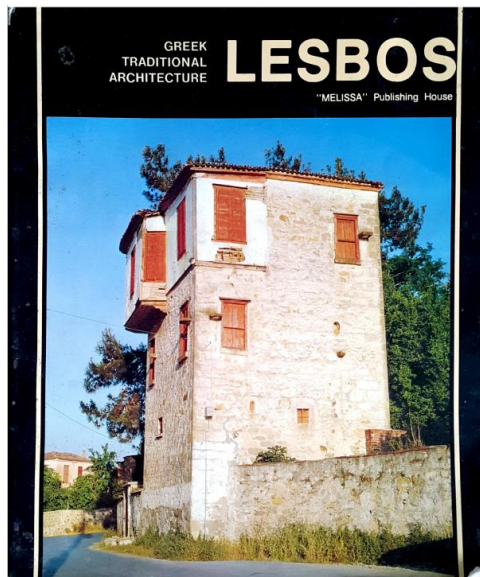

Ayvalık'ın UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne kaydedilmesi çalışmaları kapsamında, 2015 yılından günümüze elde edilen kitap, makale, bildiri benzeri tüm yazılı ve görsel dökümanlar, önemli birer altlık olarak çalışmalarımızda bizlere kaynakça sağlamaktadır. Arşivimizde mevcut olan basılı yayınlardan çok daha fazlası dijital döküman formatında sanal ortamda bulunmakta ve saklanmaktadır. Bizimle, gerek kendi makaleleri ve çalışmaları gerekse Ayvalık ve çevresi hakkında arşivlediği dökümanları paylaşan tüm destekçilere ayrı ayrı teşekkürlerimizi sunuyoruz.

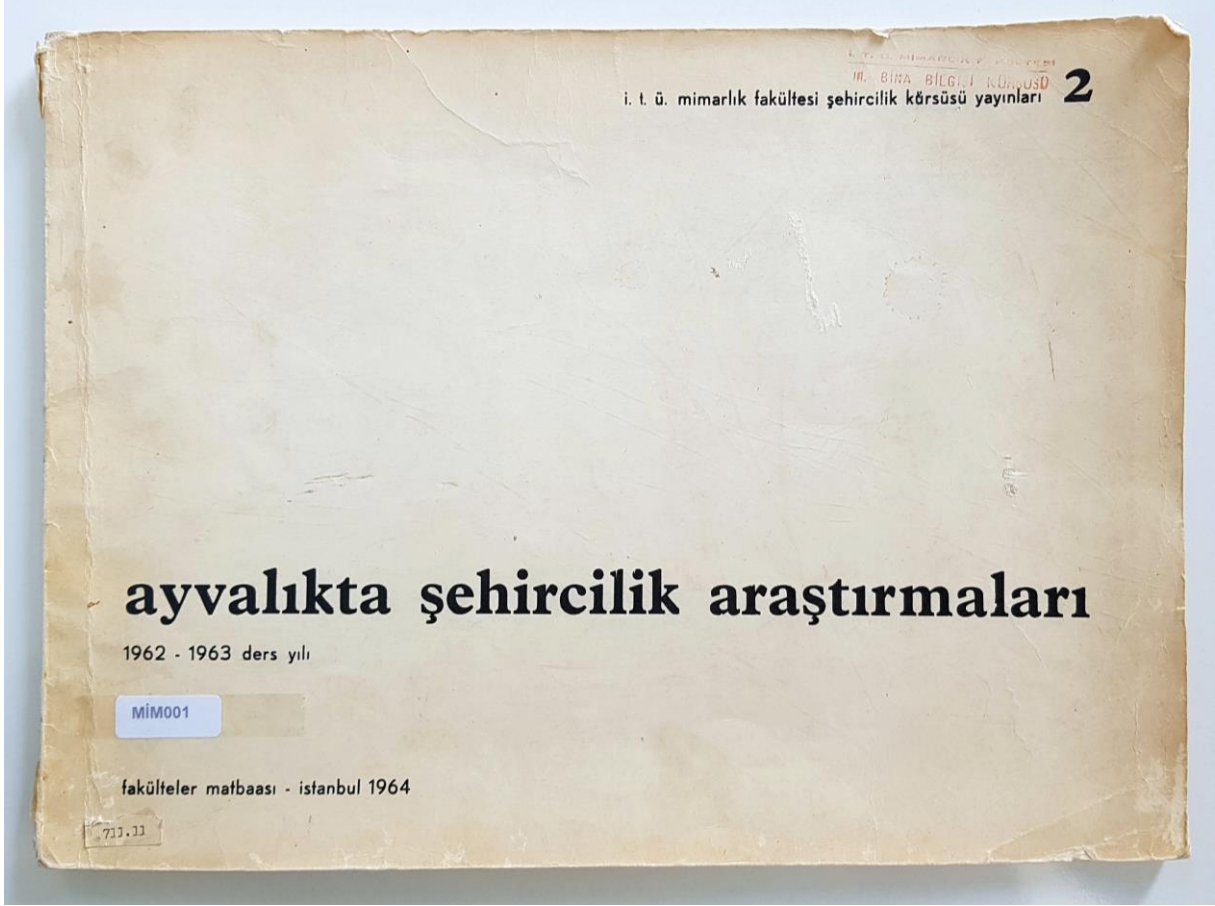
Σ.Β. ΣΚΟΠΕΛΙΤΗ
ΑΡΧΟΝΤΙΚΑ ΤΗΣ ΛΕΣΒΟΥ
ΤΟΙΧΟΓΡΑΦΙΕΣ

«Ι. ΖΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ»
ΑΘΗΝΑ 1977

Yerli ve yabancı basılı yayınlar, yayınevlerinden veya zaman zaman sahalardan elde edilerek, çalışmalarımızda kullanılmakta ve ardından kayıt altına alınarak, arşivlenmektedir. Bu bağlamda ofis çalışmalarımız sürecinde elde edilen, yeni satın alınan ve bağışlanan tüm kitaplar geçtiğimiz hafta envantere kaydedilerek **Ayvalık Alan Başkanlığı Kitaplığı**'na dönüştürülmüştür.

Arşive kaydetmemiz gereken daha çok sayıdaki yayın ile birlikte amacımız; mevcut kitaplığı, kent tarihi, kültürü, sosyolojisi, coğrafyası gibi tüm doğal ve kültürel mirasları kapsayan, bir başvuru merkezi niteliğinde herkese açık bir "**kütüphaneye**" dönüştürmek. Kent merkezinde belirlenecek bir noktada **Ayvalık Alan Başkanlığı Kitaplığı**'ndaki telifli yayınların kütüphane ortamında erişilebildiği, telifsiz yayınlarının ise herkesle paylaşılabilirdiği bir merkez yaratmak, Dünya Mirası çalışmalarına paralel ayrı ve önemli bir kazanım olacaktır.

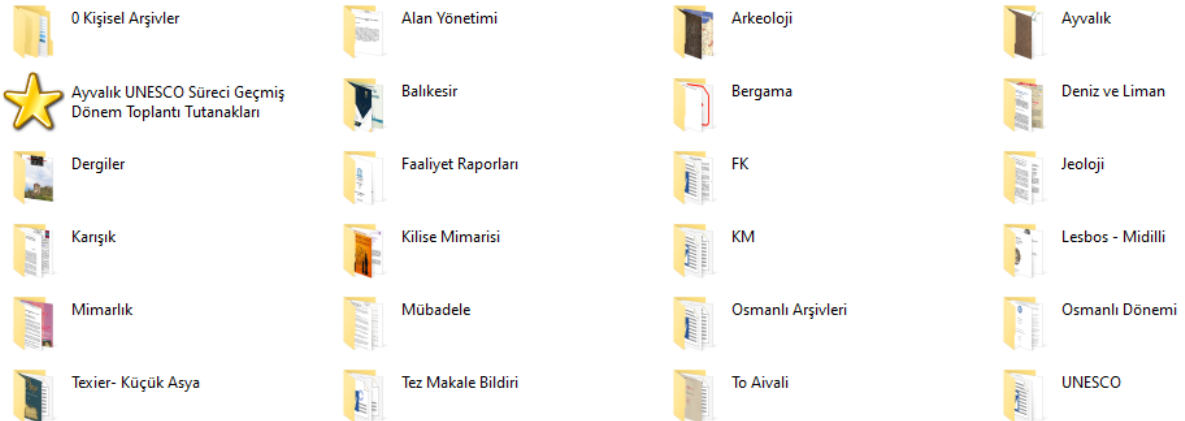

Öncelikle Ayvalık Belediyesi tarafından temin edilen yayınların yanı sıra geçtiğimiz süreçte çok sayıda kitap bağış almış durumdayız. Bu sebeple Ayvalık'ta gerçekleştirilen çalışmalarımızda gerek somut gerekse manevi desteklerini esirgemeyen kitap bağışçılarımız olan; **Ayhan Gökdeniz, Birgül Özçam Namli, Damien Dessane, Hümeyra Gücük, Kenan Mortan, Mustafa Kürşat, Papaz Ioannis, Perihan Bayraktar, Taylan Köken, Vedat Tokyay ve Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Kent Arşivi Müdürlüğü'ne** ayrı ayrı çok teşekkür ediyoruz. Ayvalık Belediyesi - UNESCO Dünya Mirası ve Alan Yönetimi Birimi ofisinde yer alan Ayvalık Alan Başkanlığı Kitaplığımız herkese açıktır.

A	B	C	D	E	F	G
KONU	ENVANTER NO	KİTAP ADI	YAZARI	YAYIN YILI	AÇIKLAMA	BAGIŞLAYAN
AYVALIK	AYV001	Ayvalık İktisadi Coğrafyası	Doğan AKA	1944	-	-
	AYV002	Savaşın Çocukları, Giri't'en Sonra Ayvalık	Ahmet YORULMAZ	1997	Mübadele Konulu Roman	-
	AYV003	Cunda Yolu Ayvalık'tan Geçer	Ahmet YORULMAZ	2009	Mübadele Konulu Roman	-
	AYV004	Girit'ten Cunda'ya Ya da Aşkın Anatomisi	Ahmet YORULMAZ	2003	Mübadele Konulu Roman	-
	AYV005	Kuşaklar Ya da Ayvalık Yaşamı	Ahmet YORULMAZ	1999	Mübadele Konulu Roman	-
	AYV006	Alolya'nın Başkenti: Ayvalık	Cengiz BEKTAŞ	2009	-	-
	AYV007	Ayvalı, Dört Yazar Üç Kuşak İki Yaka Bir Ayvalık	Solup (Antonis Nikolopoulos)	2015	Mübadele Konulu Grafik Roman	Mustafa KÜRŞAT
	AYV008	Şiir ve Öykülerde Ayvalık	Derleyen: Gültekin EMRE	2021	Ayvalık Belediyesi Kültür Yayınları No:1	-
	AYV009	Ayvalık Tarihi Üzerine Akademik Çalışmalar Seçkisi	Derleyen: Berrin AKIN AKBÜBER	2022	Ayvalık Belediyesi Kültür Yayınları No:2	-
	AYV010	Ayvalık Yazması, Panagia Phaneromeni	Ömer ÖZYSİT	2021	-	-
	AYV011	Ayvalık Kent Tarihi Çalışmaları	Derleyen: Neriman ŞAHİN GÜÇHAN	2023	Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Kent Arşivi Yayınları No:39	-
	AYV012	Yıldırım İkinden Ayvalık	Müjdat SOYLU, Faruk ERGELİN, M.Salim KAPTAN	2019	Görsellerle Ayvalık	-
	AYV013	To Aivali Kai He Mircasiatike Anafida	Dimitrios E. PSARROS	2017	Basım Dili: Yunanca	Papaz Ioannis (Marsilya)
	AYV014	"1821 Ayvalık İsyanı"- Belleten	Zeki ARKAN	1988	-	-

Kitaplığımızda yer alan **86 adet** kitabın yanı sıra; Ayvalık ve çevresi için oluşturulan harita, rehber, süreli yayınlar ile dijital ortamda bulunan kitap, dergi, makale, bildiri, görsel, özetler gibi farklı alanlarda hazırlanmış ve arşivlenmiş **1866 adet** yazılı ve görsel döküman yer almaktadır.

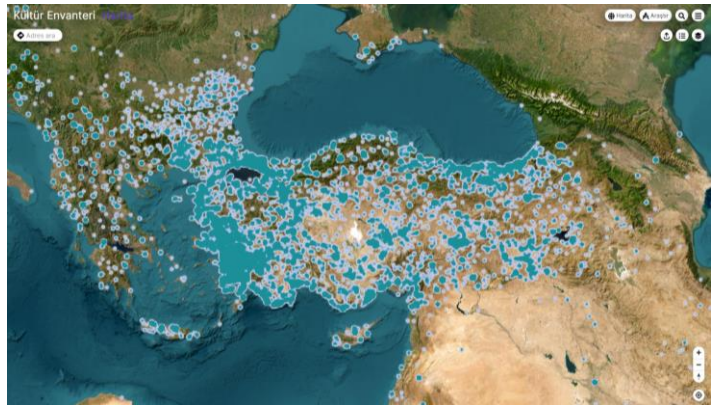

EĞİTİM ve TOPLANTILAR

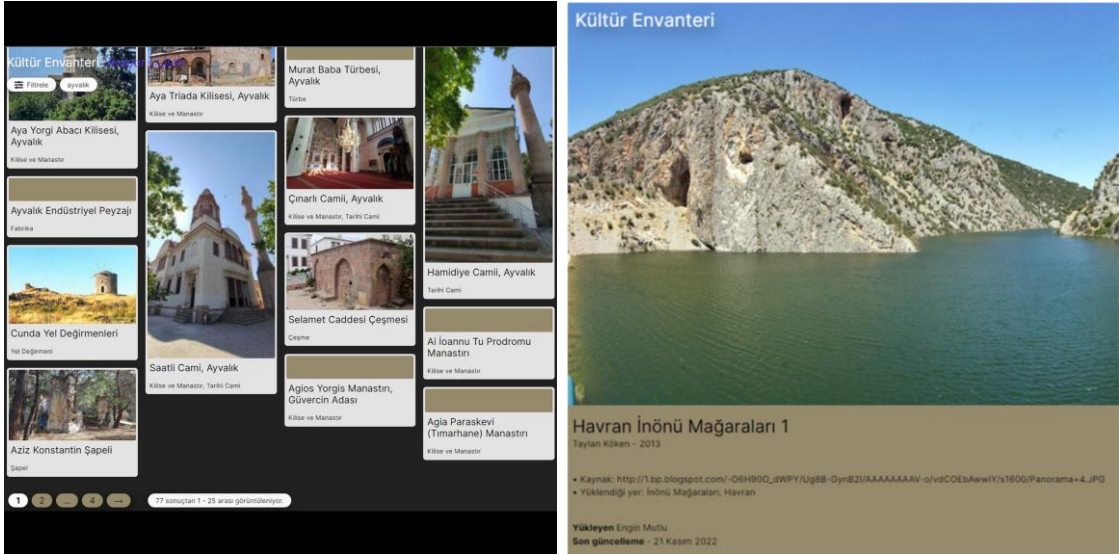
- 1- 04.05.2023 Yerelde Görüşmeler adı altında yaptığımız buluşmalar kapsamında, Ayvalık'ta ve kent dışında ikamet eden Ayvalıklı zeytin ve zeytinyağı üreticisi olan aileler ile birebir görüşmeler ile kentin özellikle Mübadele sonrası süreci hakkında bilgiler derlenmektedir. Bu görüşmelerin devamı sürecinde bizlere destek olabilecek isimler hakkında bilgi almak amacıyla Ayvalık Ticaret Odası Genel Sekreteri Ahmet Baç ile görüşme gerçekleştirdik. Bu görüşme neticesinde kentin ticari gelişiminde önemli bir yer tutan zeytin ve zeytine dayalı ticaret alanında çalışan firmalar ile ilgili ön bilgiler ve firma temsilcileri hakkında değerli bilgiler edinilmiştir.

- 2- 09.05.2023 kulturenvanteri.com websitesinin kurucu üyelerinden Ahmet Erdem Şentürk ile buluşarak, çalışmalarını hakkında detaylı bilgiler aldık ve Ayvalık üzerine gerçekleştirilebilecek eksikleri ve yöntemleri görüştük. kulturenvanteri.com, 2019 yılında yayın hayatına başlayan, 29.000 kültür varlığı ekleyerek bunları sınıflandıran ve 33.000 'den fazla sayıda görsel belge yükleyerek dördüncü yılında çalışmalarını sürdürüyor. Anadolu, Balkanlar ve yakın coğrafyasında bulunan, "kültür varlığı" tanımına dahil olabilecek her türlü öğeyi araştırarak bir envanterini çıkarma hedefiyle kültür varlıklarını, "tescilli olup olmadığına bakmaksızın" belirledikleri "kriterler çerçevesinde" değerlendirerek, veritabanına dahil eden ve tamamen gönüllülerden oluşan platformun hedefleri arasında, çevrede bulunan kültür varlıkları ile ilgili güvenilir, güncel bir bilgi kaynağı sunmak ve kültürel zenginliğimizi daha görünür hale getirme isteği var. Çünkü gönüllüleri şu mottoya inanıyorlar;
Bilirsek, koruruz!

Ayvalık ve çevresindeki tespitlerin mevcut durumu hakkındaki fikirleri paylaşmak amacıyla bir araya geldiğimiz platformun iki kurucusundan; Ahmet Erdem Şentürk, bizimle hangi alanlarda çalışabileceğimiz noktasında fikirlerini sundu. Ayvalık, Alibey/Cunda, Küçükköy, Altınova merkezleri ile beraber 22 ada ve yarımada üzerinde bulunan Antik Yerleşimler, Kale Yerleşimi, Sarnıç, Kilise, Şapel ile Taş Ocağı, Yakın Döneme tarihlenen Yerleşim, Sarnıç&Kuyu, Deniz Feneri, Tarım Terasları, Kilise, Şapel, Manastır ve Yel Değirmenleri gibi önemli endüstriyel ve kültürel varlıkların tespitlerinin yeniden incelenmesi, varsa elde edilen yeni veriler ve fotoğraflarla güncellenmesi, bunlara ek olarak yeni tespit ve tescili yapılan kültür varlıklarının platforma yüklenmesi konusunda öncelik sıralaması gerçekleştirildi.

Diğer önemli bir gelişme ise kulturenvanteri.com adresi üzerindeki bilgi girişleriyle eş zamanlı çalışacak GIS haritalama sistemlerinin www.ayvalikmiras.com websitesi üzerinde TAG (Etiketleme) yöntemi kullanılarak oluşturulacak sayfalarda kent haritalarının sunulması önerisi olmuştur. Bu sayede Dünya Mirası Başvuru Dosyası ve Alan Yönetimi Planı çalışmaları kapsamında kullanılacak haritaların dışında; grafik, diyagram ve diğer tasarım çalışmalarına güncel ve önemli altlıklar oluşturulacaktır.

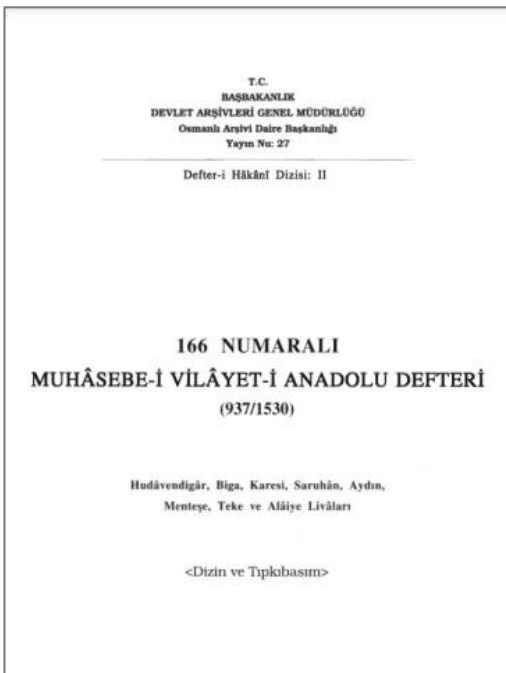
- 3- 24.05.2023 Ayvalık kentinin ne zaman ve kimler tarafından kurulduğu, şimdilik kesinlik kazanmış değildir. Kentin kuruluşu ile ilgili olarak günümüzde 3 yaklaşım etkilidir. Bunlardan birincisine göre, Ayvalık kasabası (15.yy sonu 16.yy başlarında), çevredeki adalar halkının korsan baskı ve saldırılarından kaçmaları sonucunda kurulmuştur. Kurucu göçmenler önce Kabakum'a daha sonra Eğribucak'a yerleşmişlerdir. Buraları da terk eden ya da terk etmek zorunda kalan halk, Küçükköy'e oradan da Ayvalık'a yerleşmişlerdir. Bu kuruluş tezinin doğruluğunu incelemek amacıyla yerel tarih araştırmacısı Taylan Köken tarafından Eğribucak Belgeleri Tasnifi yapılmış ve Eğribucak yerleşiminin bahsedildiği Osmanlıca vakıf kayıt belgeleri Başbakanlık Osmanlı Arşivleri'nden temin edilmiştir.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
10	6	14.9.1643	29.6.1053	YB..04.	2-40	Haremeyn Vakfından Eğribucak, Kafırağlı, Ayvalık ve tebaai karyeleri vakfından serbest			
11	7	2.4.1644	24.1.1054	EV.HMH.d	98	Haremeyn Vakfı mahsulat ve ihracatı(Eğribucak)			
12	8	19.8.1658	20.11.1068	A.DVNSMHH.d	92-283	Ayazmend Kadısına. Eğribucak Voyvodası Mehmed'in görevden alınması			
13	9	5.11.1664	15.3.1075	TS.MA.e	86-36	Haremeyn Vakfı muhasebe defteri(Eğribucak/Babaadra/Kızılcatuzla)	Tamam		
14	10	20.9.1675	29.6.1086	C..EV..	434-21961	Haremeyn Vakfı tevliyetinin Ali Ağa'nın tevchi	Tamam		
15	11	20.1.1681	29.12.1091	TS.MA.e	87-5	Haremeyn Vakfı mütevellisi Mehmet Ağa'nın üç yıllık muhasebesi (Eğribucak)	Tamam		
16	12	11.3.1682	2.3.1093	TS.MA.d	3989	Haremeyn Vakfı mütevellisi Mehmet Ağa'nın muhasebesi (Eğribucak)	tamam		
17	13	26.08.1689	10.11.1100	A.DVNSMHH.d	98-917	Haremeyn Vakfı Eğribucak ve Ayvalık köyünde mahkeme açılarak görevliler tayini	Tamam		
18	14	26.3.1690	15.6.1101	TS.MA.e	889-59	Sultan II. Süleyman Eğribucak Haremeyn Vakfı'ndaki Ayvalık, Kafırağlı serbest	Tamam		
19	15	23.08.1690	18.11.1101	TS.MA.e	155-29	Eğribucak ve İstanbul Haremeyn Şerifen akçesinin alınması	tamam		
20	16	26.7.1691	29.10.1102	A.DVNSMHH.d	102-45	Eğribucak ve Yund adası mukataası	Tamam		
21	17	16.08.1691	21.11.1102	TS.MA.e	155-44	Eğribucak Haremeyn Şerifen akçesinin alınması	tamam		
22	18	3.6.1694	9.10.1105	TS.MA.e	155-78	Edirne'de Sultan Selim Han Eğribucak Haremeyn Şerifen akçesinin alınması	tamam		
23	19	13.6.1696	12.11.1107	AE.SMST.II	105-11430	Mehmed Ağa uhdesindeki Haremeyn Vakfı reayasına dışardan müdahale edilmemesi			
24	20	27.5.1697	6.11.1108	IE.EV..	33-3855	Eğribucak, Ayvalık, Kafırağlı karyesi reayaları, Darüssaade Ağası Hacı Ali Ağa'nın arzı			
25	21	31.5.1697	10.11.1108	TS.MA.e	718-40	Sultan II. Mustafa Eğribucak Haremeyn Vakfı'ndaki Ayvalık, Kafırağlı serbest	Tamam		
26	22	11.3.1700	20.9.1111	EV.HMH.d	638	Haremeyn Vakfı mahsulat ve ihracatı(Eğribucak)			
27	23	27.7.1701	20.2.1113	A.DVNSMHH.d	111-2169	Eğribucak kadısına. Ayvalık nahiyesinde bulunan kadim kilisenin tamiri	Yarım		
28	24	27.5.1702	29.12.1113	A.DVNSMHH.d	112-823	Haremeyn Vakfı Eğribucak ve Ayvalık köylerine sonradan gelen zimmilerin eşkiyalık yap.			
29	25	25.2.1706	12.11.1117	AE.SMST.II	105-11430	Kızılcatuzla Eğribucak Tevliyesine dışardan müdahale edilmemesi			
30	26	12.3.1706	27.11.1117	EV.HMH.d	1092	Haremeyn Vakfı mahsulat ve ihracatı(Eğribucak)			
31	27	30.1.1707	25.10.1118	AE.SAMD.III	14-1295	Haremeyn Vakfı tevliyetinin Ali Ağa'nın ibkası			
32	28	25.01.1709	14.11.1120	AE.SAMD.III	137-13330	Haremeyn Vakfından Eğribucak Evkafı mülhakından Kızılcatuzla bağlı Babaderesi			
33	29	20.11.1712	20.10.1124	C. EV	452-27865	Haremeyn Vakfı tevliyetinin Cıkarar Ahmed Ağa'nın tevchi			

Bu belgelerin okumasında Ayvalık çalışmalarına gönüllü olarak destek sağlayan Bilkent Üniversitesi Tarih Bölümü Doktora öğrencisi Deniz Armağan Akto, 24 Mayıs tarihinde UNESCO Dünya Mirası ve Alan Yönetimi Birim ofisimizi ziyaret etmiş ve kendisine Ayvalık'ın dünya mirası süreciyle ilgili bilgi verilmiştir.

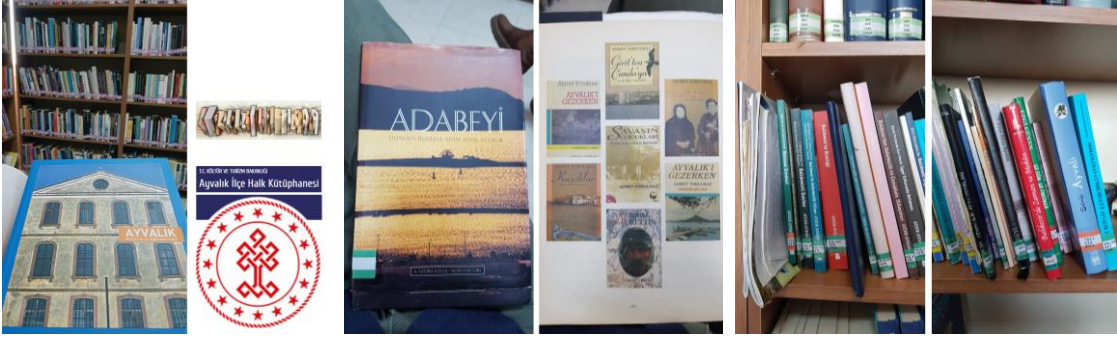

- 4- 13.06.2023 **AYEV (Ayvalık Evi; www.instagram.com/ayvalikevi/)** 'in kurucuları, Ayvalık Tarihi çalışmalarında büyük emekleri olan, yerel tarih araştırmacısı Taylan Köken ve emekli öğretmen Lütfi Zafer Demirer'i, Bilkent Üniversitesi Doktora öğrencisi Deniz Armağan Akto ile birlikte Parmakçeşme Sokak'ta bulunan AYEV binasında ziyaret ettik. Eğribucak Belgeleri Tasnifi ile kentin kuruluşuna ışık tutmak ve belgeler okunduktan sonra yapılacak derlemenin planını oluşturmak maksadıyla gerçekleştirdiğimiz ziyarette, Taylan Köken, Ayvalık ile ilgili yakın dönemde keşfedilen bilgileri ve kendi arşivinde bulunan UNESCO dünya mirası çalışmalarında kullanılabilir kaynakları bizlerle paylaştı. Ayvalık ve civarında görülmesi gereken anıtsal ve sivil mimarlık örneği yapılar, çeşmeler, ılıcalar, höyükler gibi alanların koordinatları ve kısa bilgi notları verilerek 'Ayvalık Kültür Envanteri' oluşturulması için fikir alışverişinde bulunduk.

ETKİNLİK ve SAHA ÇALIŞMALARI

- 1- Ayvalık İlçe Halk Kütüphanesi ziyaret ederek Ayvalık özelinde yayınların inceledik. Ayvalık Endüstriyel Peyzajı UNESCO Dünya Mirası Başvuru Dosyasının hazırlanması bağlamında devam eden kaynak araştırmaları ve okumalar ile elde edilen güncel bilgilerle, dosya içeriğinin oluşturulması sürdürülmektedir. Bu bağlamda Ayvalık ve çevresi hakkında hazırlanan yayınların yanı sıra; 19.yy Osmanlı Devleti'nin durumundan devlet içerisindeki ticaret ve üretim hayatına, 1923 yılı Türk-Yunan Nüfus Mübadelesi'nden 20.yy Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk yıllarına uzanan geniş bir çerçevede bilgi toplanmaya ve irdelenmeye devam edilmektedir.

Birimimizde oluşturulan dijital ve fiziksel arşivlerde ki yayınlar envanter altında birikmektedir. Bunların dışında ulaşmayı hedeflediğimiz kaynakların taranması amacıyla ziyaret ettiğimiz Ayvalık İlçe Halk Kütüphanesi'nde; Balıkesir ve Ayvalık için ayrılan bölümdeki kitap ve yayınları inceledik. Ofis kitaplığımızda birer kopyası yer alan; Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Ayvalık Tarihi, Ayvalık Şehircilik Araştırmaları, kentin önemli aktörlerinden Ahmet Yorulmaz'ın kalemıyla Adım Adım Ayvalık ve Yunan yazar Soloup'un Dört Yazar, Üç Kuşak, İki Yaka grafik romanı Ayvalı gibi önemli yayınların yanı sıra A. Nedim Atilla ve Nezh Öztüre tarafından hazırlanan, 2004 yılında Öztüre Yayınları'ndan yayınlanan " ADABEYİ DÜNDEN BUGÜNE ADIM ADIM AYVALIK " ile Scala Yayıncılık tarafından 2009 yılında yayınlanan " AYVALIK – MARTININ KANADINDA " isimli baskıları inceleme şansımız oldu.

Yakın bir zamanda kent içerisinde daha ulaşılabilir bir konuma taşınmasını umut ettiğimiz Ayvalık İlçe Halk Kütüphanesi, 150 Evler Mahallesi, Şehit Üsteğmen Konuralp Özcan Caddesi, 2. Sokak, No:2'de hizmet veriyor. Ayvalık özelinde ki yayınları dışında da zengin bir arşive sahip olan Ayvalık İlçe Halk Kütüphanesi; haftanın Salı, Çarşamba, Perşembe, Cuma ve Cumartesi günleri saat 08:30 – 17:30 arasında hizmet vermektedir. Resmi Instagram hesabı olan <https://www.instagram.com/ayvalikhalkkutuphanesi/> ile adresi üzerinden Kütüphane bünyesinde gerçekleştirilen etkinlik ve paylaşımlar takip edilebilir.

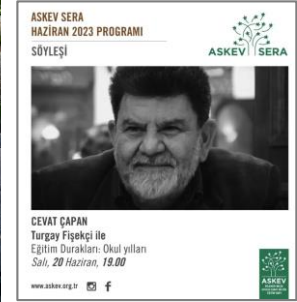
- 2- 02.06.2023 İlki 2016 yılında gerçekleştirilen, bu yıl altıncısı düzenlenen **Ayvalık Küçükköy Teferiç Şenlikleri 2** Haziran Cuma günü başladı. Ayvalık ile ilgili çalışmalarını ilk olarak, “Kentli Ayvalık” kitabı ile ortaya koymuş, sonraki süreçte akademik çerçevede ilerleyerek, Ayvalık üzerine Yüksek Lisans ve Doktora tezleri çalışan **Dr. Berrin Akın Akbüber**, Teferiç Şenlikleri kapsamında “Belleklerimizdeki Küçükköy” adlı sunumu gerçekleştirmiştir. 2022 yılında çıkan Ayvalık Belediyesi Kültür Yayınları’nın 2. kitabı “Ayvalık Tarihi Üzerine Akademik Çalışmalar Seçkisi” adlı kaynakta “Bir Göç Coğrafyası Küçükköy’ün Tarihine Yönelik Bazı Değerlendirmeler” adlı makalesinden yola çıkarak Küçükköy tarihine ilişkin çalışmaları olduğunu öğrendiğimiz Akın, sunumuna, Küçükköy’ün kuruluş tezinden başlayarak, bir Rum yerleşimi olan köyün, 1912 yılı itibarıyla Boşnak muhacirlerin de gelmesiyle etnik farklılıkları olan halkların bir aradaki yaşamlarını gerçekleştirdiği sözlü tarih çalışmaları yoluyla bizlere aktarmıştır. Dr. Berrin Akın, Küçükköy Merkez Camii avlusunda gerçekleştirdiği sunumunu, Kurtuluş Savaşı sırasında 172. Alay komutasındaki Yarbay Ali Bey’in emrine giren Boşnak muhacirlerden Kasım Ağa ve Elmas Bey’in milli mücadelede Ayvalık cephesindeki hizmetlerini anlatarak sonlandırmıştır.

- 3- 06.06.2023 2015 yılında başlayan çalışmalar sonucunda 2017 yılında Ergun Melin tarafından kurulan **Ayvalık Sanat Kültür Eğitim Vakfı (ASKEV; <https://www.askev.org.tr>)**, Zafer Sokak’ta konumlanan vakfa ait yapıda kültür sanat etkinlikleri gerçekleştiriyor. **ASKEV Sera’da** katıldığımız “Cevat Çapan ile Eğitim Durakları: Darıca, Mübadele ve Çocukluk” temalı söyleşide edebiyat dünyasının önemli isimlerinden şair, çevirmen ve akademisyen Cevat Çapan, kendi çocukluk anılarını bir mübadil kasabası olan Darıca’dan başlatarak bizlere aktardı.

“Çapan’ın annesi Girit Hanya mübadili, babası ise Erzincan’ın Kemah ilçesinin Peker ilçesinden. Babası gençliğinde Amerika hayali kurar ve uzun süren çabalar sonucunda Küba’ya ulaşarak orada iş kurup 24 yıl Küba’da yaşar. Türkiye’ye döndükten sonra Darıca’da annesi ile tanışıp evlenir. 1933 yılında Cevat Çapan Darıca’da dünyaya gelir, ilkokula burada eski bir Rum okulunda başlar. Annesi Girit mübadili olduğu için evde Rumca konuşulur fakat ‘Türkçesi bozulur’ gerekçesiyle Rumca öğrenemez. Darıca’daki eğitiminin ardından Robert Koleji’nde öğrenim görür. Edebiyat dünyasına adım attıktan sonra mübadil kimliğini unutmadan hem eserlerinde hem de akademik çalışmalarında bu kimliği yansıtır. Ayvalık’ta tanıştığı Girit mübadili olan ve Rumca’yı hem konuşup hem yazabilen yazar ve yerel tarih araştırmacısı Ahmet Yorulmaz ile birlikte Girit, Hanya’ya gitme fırsatı yakalar. Fakat Girit’te ailesinin yaşadığı çiftliğe dair bir emare bulamaz.”

İlki 2 Haziran günü gerçekleştirilen Cevat Çapan ile Eğitim Durakları söyleşi dizisi, Cumhuriyet tarihi, Türkiye eğitim sisteminin kurulması ve mübadil yaşamları hakkında birinci ağızdan hatıralarla bizlere bilgiler sunuyor.

- 4- 06.06.2023 **Ayvalık Anadolu Uygarlıkları Sergisi** 'nde Mübadelenin 100. yılı anısına "**Kartpostallarla Selanik Sergisi**" ne katıldık. Bilge H. Yılmaz'ın koleksiyonunun bir parçası olarak hazırlanan sergi içerisinde, 1900lerin başındaki ve ortasındaki Selanik kenti; kartpostallarla ve günlük sosyal yaşamın anlatıldığı fotoğraflar ile sunuluyor. Bizim açımızdan en dikkat çekici bölüm; Selanik'ten Türkiye'ye gelen mübadillere ait mal beyanlarının olduğu Osmanlıca belgeler oldu. Bu belgelerin tercümesi, çözümlenmesi ve mümkün ise paylaşımı şimdiye dek mübadele konusunda merak edilen birçok konuda fikir verecektir.

<https://www.facebook.com/ayvalikanadoluygarliklarisergisi/>

- 5- 07.06.2023 2007 yılında başlayan girişimlerle, “**Barbara Residency**”; www.barbararesidency.com/index.html” adıyla sanat ve sanatçıların kullanımına açılmış ve 'Artist in Residency' programını başlatan sanatçı evi & sergileme mekanı, 2016 yılından günümüze 33. sanatçısını ağırlamış. Yapıda çalışan son sanatçı olan Alfred Graf, iki ay süresince Viyana’dan Ayvalık’a gelen, Avusturyalı bir çağdaş sanatçı olarak hazırladığı çalışmalarını 7 Haziran akşamı ilgilileri ile buluşturdu. Ayvalık’tan toplanan doğal malzemeler, yapay bir yapıştırıcı ile yorumlanarak, sanatçının manzaralar adını verdiği çağdaş sanat ürünleri elde dilmış. Graf’ın çalışmalarının yanı sıra rezidansın eski konuklarından Bengü Karaduman, iki adet şaman kıyafeti ile Arzu Arslan ise seramik üretimleri ile sergileme alanında yer aldılar. İlk defa ziyaret ettiğimiz yapı, ana kaya üzerinde iki katlı bir Ayvalık evi. Modern malzeme ve anlayış ile bir sanatçı evine dönüştürülürken, zeminde şeffaf malzeme ile teşhir edilen su kanalları ve sarnıçlar yapının geleneksel atmosferini korumuş.

- 6- 08.06.2023 1998’de Ayvalık Cunda Adası’nda Boyner Ailesi’nin zeytinlikler ve deniz arasında yer alan iki taş evinde misafir olarak başlayan “Ayvalık Yaylı Çalgılar ve Oda Müziği Uzmanlık Kursu” aradan geçen süre içinde büyüdü “**Ayvalık Uluslararası Müzik Akademisi**”, yani **AIMA**’ya dönüşür. AIMA faaliyetlerini daha kurumsal bir temele oturtmak amacıyla, 2011 yılında **Ayvalık Kültür ve Sanat Vakfı (AKSV; <https://www.ayvalikmusic.org>)** kuruldu. AIMA ve AKSV, Barutçuoğlu ailesi tarafından bağışlanan AIMA Haluk Barutçuoğlu Evi’nde faaliyetlerini sürdürmektedir. 25 yıl önce, Prof. Filiz Ali öncülüğünde, çok küçük bir bütçe ile yola koyulan AIMA, her yaz düzenli olarak müzik festivalleri düzenlemektedir. Bu yıl dokuzuncusu düzenlenen festivalin açılış konseri 8 Haziran’da Amfi Tiyatro ‘da gerçekleşti. O Da Tekfen Brass Band’in altı sanatçısıyla yer aldığı gece aynı zamanda Ayvalık’ın kültür ve sanat alanında dolu dolu geçen yaz aylarının da başlangıcı kabul edilebilir.

- 7- 13.06.2023 ASKEV Sera’da gerçekleştirilen diğer bir etkinlik, ölümünün 60. yılında Nâzım Hikmet ve hayatı. Yirminci yüzyılda Türk ve dünya şiirinin önde gelen adlarından biri sayılan Nâzım Hikmet, şiir sanatına getirdiği yeniliklerin yanında, insani değerleri yücelten yaşam biçimi ve tutarlı duruşuyla da örnek bir aydın. Nâzım Hikmet Kültür ve Sanat Vakfı Genel Sekreteri Turgay Fişekçi, Nâzım Hikmet’i büyük bir şair olmanın ötesinde insani ve evrensel bir değer olmaya götüren süreçleri şiirlerinden ve yaşamından örneklerle anlattı.

- 8- 19.06.2023 Yerel tarih araştırmacısı Damien Dessane aracılığı ile tanıştığımız Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Mimarlık Bölümü öğretim üyesi , Ayvalık’ın UNESCO dünya mirası çalışmaları hakkında bilgi almak amacıyla ofisimizi ziyaret etti. 2023-2024 eğitim döneminde üniversitenin Mimarlık Bölümü Yüksek Lisans programında açılması planlanan ‘Hafıza, Mekan, Peyzaj’ bağlamında gerçekleştirilecek çalışmada, Ayvalık ve tarihi dokusu üzerinden bir öneri amacıyla burada olduğunu belirten Doç. Dr. Aşem Ela Kaçel, bu çalışmanın ‘Var olan dokudan neler öğrenebiliriz?’ sorusuna cevap aranacak bir alan programı içerdiğini aktardı. MSGSÜ ve University of Konstanz birlikteliğinde mimarlık bölümü öğrencilerinin birlikte çalışacağı bu program kapsamında, ofis tarafından öncelikli olarak Ayvalık’taki endüstri yapılarının işlevine yönelik (ışık, depo, fabrika) tespitlerin yapılması önerisi getirildi.

YERELDE GÖRÜŞMELER

- 01.06.2021 **Ayvalık Ziraat Odası**
- 17.06.2021 **Yrd.Doç.Dr.Figen ERDOĞDU** / Sanat Tarihçisi (Akademisyen)
Balıkesir Üniversitesi Ayvalık Meslek Yüksek Okulu Mimarlık ve Planlama Bölümü
- 22.06.2021 **Mehmet Müjdat SOYLU** / Mimar (Araştırmacı, Yazar ve Arşivci)
- 24.06.2021 **Damien DESSANE** / Ziraat Mühendisi (Yazar ve Araştırmacı)
- 28.07.2021 **Esra BAŞAK** / Serbest Danışman (Aktivist ve Araştırmacı)
- 04.08.2021 **Dr.Berrin AKIN AKBÜBER** / Sanat Tarihçisi (Akademisyen)
Aliağa HABAŞ Mehmet Rüştü Başaran Bilim ve Sanat Merkezi
- 06.08.2021 **Damien DESSANE** / Ziraat Mühendisi (Yazar ve Araştırmacı)
- 10.08.2021 **Vedat Zeki TOKYAY** / Mimar (Akademisyen)
İzmir Ekonomi Üniversitesi
- 18.08.2021 **Doç.Dr.Elif YILMAZ** / Sosyolog (Türk-Yunan Nüfus Mübadelesi ve Ayvalık)
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Sosyoloji Bölümü
- 21.08.2021 **Dr.Suzan KANTARCI SAVAŞ** / Ekonomist (Zeytinyağı Tadımcısı, Araştırmacı)
Kırklareli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
- 24.08.2021 **Dr.Hasan Sercan SAĞLAM** / Şehir Plancısı (Adramytteion Arkeolojik Yüze Araştırmaları ve Kazıları bilim kurulu üyesi) Medipol Üniversitesi Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesi
Prof.Dr.M.Rıfat AKBULUT / Şehir Plancısı (Adramytteion Arkeolojik Yüze Araştırmaları ve Kazıları bilim kurulu üyesi) Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şeh. ve Böl. Pl. Bölümü
Yrd.Doç.Dr.Hüseyin Murat ÖZGEN / Arkeolog (Adramytteion Arkeolojik Yüze Araştırmaları ve Kazıları Başkanı) Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Arkeoloji Bölümü
- 26.08.2021 **Prof.Dr.Abdullah SOYKAN** / Fiziki Coğrafya Bölüm Başkanı (Geçmişten Günümüze Zeytin, Zeytinyağı ve Sabun Sanayii) Balıkesir Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü
Dr.Erdal GÜMÜŞ / Doktor Öğr.Üyesi (Geçmişten Günümüze Zeytin, Zeytinyağı ve Sabun Sanayii) Balıkesir Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü
- 26.08.2021 **Tuba AYSUN** / Ayvalık Ar-Ge Derneği
- 03.09.2021 **Aysegül ÖZER** / Öğr.Gör., Özyeğin Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi
- 27.10.2021 **Faruk ERGELEN** / İnşaat Mühendisi (Araştırmacı, Yazar ve Arşivci)
- 17.11.2021 **Serap TUNCAY** / Mimar ve Butik Otel İşletmecisi
- 06.12.2021 **Taylan KÖKEN** / Araştırmacı, Yazar ve Arşivci
- 16.12.2021 **Hasan ŞILDAK** / Balıkesir Valisi
- 17.12.2021 **Mürsel SABANCI** / BBB Genel Sekreter Yrd. (Balıkesir Büyükşehir Belediyesi)
- 30.12.2021 **Mehmet YAŞAR** / Taş Ustası ve Restorasyon Uzmanı
- 20.01.2022 **Kürşat Ailesi** / Kürşat Ayvalık Zeytinyağı (Fatma&Ali&Mustafa Kürşat)
- 27.01.2022 **Barış Gün ŞAHİN** / Müzeci-Tasarımcı-Seramik Sanatçısı
- 30.03.2022 **Bilal YILMAZ** / Disiplinlerarası Sanatçı ve Tasarımcı
- 31.03.2022 **TEMA Vakfı Ayvalık İlçe Sorumluluğu** / Sivil Toplum Kuruluşu
- 31.03.2022 **Elçin KILIÇ** / Mimar (Mimarlar Odası Ayvalık İlçe Temsilciliği Başkanı)
- 01.04.2022 **Aysel NAMLI** / KEDİ Kadın Emeğini Destekleme İşliği Yönetim Kurulu Başkanı – Emekli Bankacı
- 04.04.2022 **Dr.Özkan ARIKANTÜRK** / Koleksiyoner – Diş Hekimi
- 11.05.2022 **Hakan OSMANOĞLU** / İş Bankası Ayvalık Şubesi Müdürü
- 17.05.2022 **Hayri Kaan KÖKSAL** / Mimar-Yerel Tarih Araştırmacısı
- 13.06.2022 **Yücel KURŞUN** / Fotoğrafçı
- 23.06.2022 **Dr.Kenan ÖZTÜRK** / Filolog (Karagöz Sanat Evi)
- 01.07.2022 **Gültekin EMRE** / Şair, Yazar ve Çevirmen
- 03.08.2022 **Ayvalık Ticaret Odası** / Uzman Tadımcı Yeşim Bayraktar – Genel Sekreter Ahmet Baç
- 05.08.2022 **Ayvalık Tabiat Platformu** / Nebahat Dinler, Salih Öz, Erhan Çiftçi
- 12.08.2022 **Ahmet Çelik ALATUR** / Yüksek Mühendis-Mimar

01.02.2023	<i>Hasan ONAY / Ali Onay 'ın Oğlu</i>
24.02.2023	<i>Serdar ATEŞER / Besteci-Müzişyen</i>
15.03.2023	<i>Ali AKDAMAR / Mimar, Grafik Tasarım Uzmanı, İşletmeci</i>
24.03.2023	<i>Jared RAKER / Ayvalık Baptist Kilisesi Papazı</i>
04.05.2023	<i>Fehmi ENGİNLER / Ayvalık Fehmi Bey Zeytincilik</i>
08.05.2023	<i>Besen SORAL / Avukat, Ayvalık Sevdalısı</i>
09.05.2023	<i>Tulya MADRA / Endüstriyel Tasarımcı, Seramik Sanatçısı</i>

04.05.2023

Fehmi ENGİNLER / Fehmi Bey Zeytincilik

Fehmi Bey Zeytincilik zeytin tarımı, sofralık zeytin ve zeytinyağı üretimi yapan bir aile işletmesidir. Aile, üç kuşaktan beri Ayvalık'ta kendi zeytinliklerinden elde ettiği ürünleri işleyerek sofralık zeytin ve zeytinyağı üretmektedir. Firma, ismini Aile büyüğü dedelerinden almaktadır. Büyük babalarından öğrendikleriyle, doğduğu günden bugüne kadar zeytinin içinde yaşayan Fehmi Bey özenle hazırlamış olduğu ürünleri kendi dükkanında satışa sunmaktadır.

- Ayvalık Fehmi Bey zeytin ve zeytinyağları, organik ve doğal özellikler korunarak elde ediliyor.
- Zeytin, aile için asırlık geçim kaynağı ve zeytin ağacı onlar için kutsal.
- Fehmi Bey Zeytincilik ürettiği dünyaca ünlü Ayvalık zeytinyağını her yıl yüzlerce aileye ulaştırmakta.
- Üç Kuşak bir arada olan aile işletmesi müşterilerine daha hızlı ve güvenilir bir şekilde ulaşmak için yepyeni bir kurumsal kimlik oluşturarak her aşamasında özen gösterilen ürünlerini kent merkezindeki dükkan yanı sıra web sitesi aracılığı ile sunuyor.
- 1923 senesinde Mübadele ile Ayvalık'a göç eden aile büyükleri bilgi ve birikimlerini buraya getirmiş ve kısa zamanda Ayvalık'ın önemli ve kaliteli zeytinyağı üreticilerinden olmuşlar.
- Bugünkü nesilde dedelerinin izinden giderek, zeytincilik mesleğine devam ediyorlar.
- 1923 senesinden itibaren, ürettikleri yağ ve zeytinleri kendi markaları altında piyasaya sunuyorlar.
- Aile firmasının misyonu, ürünlerini kullanıcılara mümkün olduğu kadar doğrudan ulaştırmak.

08.05.2023

Besen SORAL / Avukat, Ayvalık Sevdalısı

Her ikisi de hakim olan Talat & Vefik Bartu çiftinin kızı olan Besen Soral, 1938 yılı Ayvalık doğumlu. Babası 1929 hukuk mezunu olan Soral'ın 1932 hukuk mezunu olan annesi Talat (Açar) Bartu, Türkiye'nin ilk kadın hakimlerinden. Kendisi ise 1963 yılında İstanbul Üniversitesi Hukuk Bölümünden mezun olduktan sonra çeşitli devlet kadrolarında 30 yıl boyunca avukatlık yapıyor. 1994 yılında emekli olduktan sonra tam zamanlı Ayvalık'a yerleşen Soral, 1950lerin Ayvalık'ına olan aşkı ile kendisini hep buralı hissediyor.

- Annesinin babası Bosna'dan göç etmiş ve Eşme'ye yerleşmişler. Hamdi Bey tütüncülük öğreniyor ve ardından İzmir'e yerleşiyorlar. Annesi Talat (Bartu) Açar, 1932 yılı hukuk mezunu ve Türkiye'nin ilk kadın hakimlerinden. Babası Vefik Bartu 1928 yılı Ankara hukuk mezunu ve o da hakimlik yapmış ve emekliliğini Ayvalık'ta yaşayarak, 1970 yılında vefat etmiş.
- Aile görev olarak Ayvalık'a yerleştiklerinde 1938 yılında Besen Hanım dünyaya geliyor. Kendisi de hukuk eğitimi alarak devlet kadrolarında 30 yıl süre avukatlık yapmış. 1994 yılında emekli olduktan sonra tam zamanlı Ayvalık'a yerleşiyor.
- Dr. Fazıl Doğan Kurtuluş Savaşı sırasında Kütahya Emet'te görev almıştı. Savaştan sonra ailesi ile birlikte Ayvalık'a geldi ve burada bir özel hastane açtı.
- Besen Soral o yıllarda 11-12 yaşlarında imiş ve Besen Hanım'ın ailesiyle Dr. Fazıl Doğan ailesi çok iyi görüşüyorlarmış. Çocukluğunun Dr. Fazıl Doğan'ın evinde geçtiğini özellikle vurguluyor. Örneğin kendi anlatımıyla şöyle açıklıyor " – Annemden gazoz parası isterdim. Fazıl (Doğan) amca ondan önce davranır, sadece bana değil, hepimize gazoz paralarını verirdi."
- Besen Hanım çocukluğunda doktor olmak istediği için bir akşam hastanede Dr. Cemal Bey ve Hüsniye Hanım (Dr.Fazıl Doğan'ın eşi) ile birlikte kalıyor ve hasta muayene etmek istiyor. Yeni ameliyat olmuş bir hastanın muayenesinde Dr. Cemal Bey ile birlikte bulunuyor. Hastaya su vermemeleri gerektiğini söylüyor ve Besen Hanım çocuk olmasına rağmen bütün ciddiyetiyle görevini yerine getiriyor fakat bu tecrübeden sonra doktor olmaktan vazgeçiyor.
- Dr. Fazıl Doğan aynı zamanda Halk Evleri başkanıydı. Milli Mücadele döneminde Çerkes Ethem'in isyan edeceğini telgraflardan anlayan Doğan, Atatürk'ün de çok güvendiği biriydi.
- İhsan Eşsiz (Diş Hekimi, İhsan Bey, Dayı) ve Dr. Fazıl Doğan Ayvalık'ta bir okul da açıyorlar.
- Kenan Alatur (Hüsniye Doğan'ın erkek kardeşi ve diş hekimi) ve ailesi de Ayvalık'ın merkezinde oturuyordu. Birde Dr. Muzaffer Alatur Hüsniye Doğan'ın erkek kardeşi idi ve o da hastanenin arkasındaki köşe evde oturuyordu. (Oğlu Bozkurt Alatur da doktordu) Yani herkes ilk başta merkezde oturuyordu. (Kazaz ailesi, Faruk Saylam) Onun için aileler yaz tatilinde Çamlık'ta yaşamaya gidiyordu.
- (İhsan Eşsiz Pavyonu ve otobüs garajının olduğu yerdir) İhsan Eşsiz'in zeytinlik bağışlayarak Necdet Sağun ve DüNDAR Özyiğit ile birlikte kurdukları lise eğitim seviyesindeki okul, (Günümüzdeki Ayvalık Lisesi) 6 Şubat 1963'te altı derslikli bir okul olarak açıldı.

- Dişçi İhsan Eşsiz, Muhip Özyiğit'in akrabasıdır. Ayvalık'ta İhsan Eşsiz'in bağışlarıyla mahalle okullarında okuyup iyi yerlere gelmiş çok insan var.
- Çamlık'taki Manastır, Midilli'de kurulan ve mübadele ile Ayvalık'a gelindiğinde de çalışmaya devam eden Çınarlı Vakfı'na ait imiş. Çamlık Manastırı ve bir adet zeytinlik mübadeleden sonra bu vakfa verilmiş. O dönemde belediyenin geliri olmadığı için Dr. Fazıl Doğan'ın çabalarıyla bu manastır Belediyeye tahsis edilmiş ve zeytinlik de Çınarlı Vakfı'na ait olarak kalmış. Bu manastırın odaları (Küçük küçük bitişik evler şeklinde) yaz aylarında belediyeden kiralanıyordu. Yüzünüzü denize doğru çevirdiğinizde büyük bir demir kapısı olan bir manastırdı. Bu kapı geceleri kapanırdı. Manastırda kiralanen evler iki katlı giriş katında mutfak ve hol olan ikinci katında ise iki odası olan küçük yapıları. Herkes manastırın avlusunda otururdu. Büyük bir çınar ağacı ve ağacın altında da su vardı. Günümüzün aksine birlik beraberlik ruhu vardı herkes yemeğini ortak avluda yedi. Bu birlik beraberlik ruhunun devam ettirilmesi için Çamlık'taki tenis kulübünü kurdular. Ayvalık Tenis Kulübü, Kaymakam Muhterem Vefa Veznedaroğlu zamanında, 1948 yılında açıldı.
- Besen Hanım'ın anne ve babası evlenmeden önce de aileler arasında ve Dr. Fazıl Doğan'ın ailesiyle ahablar imiş. Manastırın arka duvarı Fazıl Doğan'ın evine bakıyordu. O duvarın olduğu tarafa Ramazan ayında hasırlar atılırdı ve teravih namazı kılınırdı. Bir Ramazan buraya Enver Alay'ın çabasıyla Sakal-ı Şerif geldi.
- 1953 yılında Besen Hanım ve ailesi Çamlık'a taşınmışlar. Ancak manastır, Avni Baskın döneminde, Fadıl Yanyalı belediye reisi vekili iken yıkılarak, yerine büyük apartman bloklar yapılmış.
- Belediye Gazinosu manastırın karşısındaki tepede küçük bir kulübe halindeydi. Gazinoda tek başına hizmet veren "Şekerim" lakaplı Ahmet Bey vardı. Tek başına çalışmasına rağmen sipariş verildiğinde sanki içeride başka bir çalışan varmış gibi " - Şekerim Yap Bir Kahve" diye seslendirirdi.
- Dr. Fazıl Doğan, Fatma Betül Kürşat'ın teyzesinin kayınpederidir.
- Ayvalık zengin bir memleketti. Zeytinyağı fabrikaları, sabunhaneler vardı. Maddi zenginliğin yanında yaşam zenginliği ve neşesi bol olan insanlar yaşıyordu burada. Sosyal hayat çok kuvvetliydi. Kadınlar sabah, öğleden sonra ve geceleri bile buluşup kahve içerlerdi. Birbirlerine doyamadıkları bir sevgileri vardı.
- 1948 Tenis Kulübü'nün Açılışı: Aile büyükleri hep bir arada zaman geçirebilmek amacıyla bu kulübü kurdu. O dönemde Kaymakam Muhterem Vefa Vaznedaroğlu idi. Besen Hanım'ın annesi ve babası Ayvalık'a sonradan gelmelerine rağmen bu aileler arasında kabul görmüş bir aileydi. Besen Hanım'ın babasının edebiyata ilgisi varmış ve divan şiirlerini çok iyi okumuş. Osmanlı Bankası'nın müdürleri bu Ayvalık eşrafı dediğimiz ailelerin yakınlarıydı.
- Besen Hanım'ın babası bir dönem Ödemiş'e tayin olmuştu fakat Ayvalıklılar babayı ve aileyi o kadar sevmişlerdi ki işleri bahane ederek Ödemiş'e kadar giderlermiş. Sezai Ömer Madra, Ali Kemal Sabuncugil gibi isimler Besen Hanım'ın babasına artık Ödemiş'te emekli ol ve tekrar Ayvalık'a yerleş, sana burada yazıhane açalım, burada kal diyorlar. Ailenin Ayvalık'a tekrar gelişi bu şekilde oluyor.
- Ali Kemal Sabuncugil ve Fehmi Sabuncugil iki kardeşti. Fehmi Bey'in oğlu Köklen Sabuncugil vefat etti. Şu an Ali Kemal Sabuncugil'in oğlu Mustafa Sabuncugil hayatta ve yerelde görüşme yapılırsa çok bilgiler aktarabilir. Mustafa Bey'in kız kardeşi Altan Hanım da hayatta.

- Şevket Osman Karaca'nın eşi Sezai Ömer Madra'nın kız kardeşiydi. Sabuncular ve yağcılar Ayvalık merkezde denize açılan evlerde otururlardı. Şevket Osman Karaca'nın evinin yanında Fehmi Sabuncugil'in evi var. Bugünkü AIMA binası. Mustafa Kürşat bir AIMA konseri sırasında Gültekin Doğan ile karşılaşmış ve ona bu evde doğduğunu belirtmiş. Ev ilk Fazıl Bey'in iken sonrasında Fehmi Bey satın almış. Dr. Fazıl Doğan da Bandırmalılar lakaplı aileden Çamlık'taki evi satın alıp oraya yerleşmişler. İlder Doğan, Hümeysra Gücük'ün babasıdır. Gültekin ve İlder Doğan kardeşler çok kibar ve saygılı iki kardeşti.
- Belediye Gazinosu'nda bahçe partileri yapılırdı ve çocuklar da katılırdı. Ayvalık ahali genelinde Midilli ve Girit göçmenleriydi. Bir tek Besen Hanımlar ve Kaptan ailesi burada göçmen değildi. Kaptan ailesi Karadeniz'den gelmişler. (Hakkı Kaptan ve oğlu Mustafa Lütfü Kaptan). Aile hakkında bilgi almak amacıyla Yusuf Kaptan (92) ile görüşme yapabilirsiniz.
- O dönemde Türkiye'de ilk 100 zenginin iki tanesi Ayvalık'taydı. Biri Sezai Ömer Madra diğeri Dr.Fazıl Doğan'dı. Sezai Ömer Madra çok zeki ve çok sosyal bir insandı, bu sebeple insanların sevdiği bir isimdi. Eşi Beraat Hanım, İngiltere Kraliçesi gibi her zaman çok şık giyinirdi. Demokrat Parti döneminin Maliye Bakanı Fuat Ağralı aile yakınıydı. Fuat Ağralı'nın kızı Zehra, Sezai Bey'in büyük oğlu Cem Madra ile evlendi. Onların oğlu Ömer Madra dünyaya geldi. Mustafa Kemal tarafından Sezai Ömer Madra'ya yazılan mektuplar Murat Bardakçı tarafından gazetede yayınlandı ilk olarak. Sezai Bey yağ kralı olarak anılıyordu. İstanbul'da da yaşıyordu (Hayat Apartmanı). Muhtar Kent'in bugünkü evi Sezai Ömer Madra'nın eviydi. Sezai Ömer Madra'nın kızı Sevim Kent ve Ahmet Muhtar Kent de Sevim Hanım'ın oğludur. Sevim Hanım'ın eşi de Marsilya'da diplomasi görevini sürdürürken, ölüme gönderilen Yahudilere, Türkiye pasaportu sağlamak koşuluyla hayatlarını kurtaran Büyükelçi İsmail Necdet Kent'tir.
- Cem Madra ikinci evliliğini Aysel Bosna ile yaptı. Sezai ve Salih adında iki çocukları oldu. Teoman Madra, Cem Bey ile kardeşler. Ayvalık'ın kentsel koruma anlamında ki erken çalışmalarında; sitlerin tespiti, ilan edilmesi ve yapıların tescillenmesi süreçlerinde Teoman Madra'nın çok büyük emeği vardır (Çamlık, Cunda, Ayvalık Kentsel Sit). Teoman Madra binaların tescillenmesini sağlarken aynı zamanda fotoğrafçılık da yapmıştır. Beral Madra'nın da İstanbul'da galerisi vardı. Beral, Ayvalık'a çok sanatçı getirdi. Devrim Erbil bunlardan biriydi.
- Sezai Bey daha işleri yolundayken maalesef kansere yakalandı. İşleri tasfiye etmek zorunda kaldı. Sezai Bey öldükten sonra ise çocukları ondan kalan işlerini devam ettiremediler.
- Komili bacasının üzerinde Salih Komili yazar ve sahibi de O idi. Orası bugünkü otoparktan önce teneke kutu imalathanesiydi. Hasan Kocakundakçı ise bu kutu fabrikasının sahibiydi.
- 1960lı yıllarda Ayvalık'a Yavuz zırlısı gelmiş fakat limana girememiş. Besen Hanım'ın eniştesi Paşa imiş ve evlerine misafirlğe gitmiş. Sezai Bey bir gece bütün üst komutanlara evde davet vermiş ertesi gün ise aynı komutanlara Şehir Kulübü'nde de davet vermiş.
- Ayvalık Halk Evi'nin tiyatroları o dönemde Tüccar Kulübü'nde oynanıyordu. Ali Dirim (Aliço) ise Madra ailesinin muhasebecisiydi.
- Ayvalık'ta öyle bir eğlence hayatı vardı ki, gece yemekten sonra hava güzelse denize girmeye bile gidilmiş. Denize daha çok Aytaç ya da Aytur'da girildiği dönemde, Besen Hanım 14-15 yaşlarındayken arkadaşlarıyla birlikte Ayvalık'a canlı müzik getirerek parti yaptıklarını söylüyor.
- Dr. Fazıl Doğan, erken yaşta akciğer rahatsızlığı sebebiyle çok hastalanmıştı. 1951 yılında hayata veda etmiş. Kırlangıç Fabrikası'nın aslında Dr. Fazıl Doğan Pirina Fabrikası olarak anılması gerekiyor. Bu yörenin tek pirina fabrikasıydı ayrıca. Dr. Fazıl Doğan öldükten sonra İlder ve Gültekin Doğan işi devam ettiriyor ve fabrikaya sabun imalatı da ekleniyor. İşleri büyüdükçe başarısız oldular fakat iki kardeş de hiç kimseye borçlu kalmamış. Sezai Bey de İlder ve Gültekin Doğan da asla iflas etmedi ve borç bırakmamışlar.

- Ayvalık'a sanatçı çok insan geldi. Örneğin; Cansever Ailesi hem Fazıl Doğan'ın hem de Sezai Ömer Madra'nın çok yakın ahabıydı. Bugün Ayvalık Kabristanlığı 'nda görülen Dr. Fazıl Doğan'a ait mezar yapısı, rahmetli Mimar Turgut Cansever imzasını taşır.
- Paşalimanı, Ali İhsan'ın (Tatlıcı) plajıydı. Burada harika bir deniz ve muhteşem bir atmosfer vardı. Çocuklar olarak oynadıktan sonra yorulur, iskeleden ayaklarımızı suya uzatır, yiyecek bir şeyler isterdik. Plajda sadece ada köftesi ve salata verilirdi, onları yerken sohbet eder, dinlenirdik.
- Gönül Karaca, Orhan Peker ile Ayvalık'ta evlendi. Şevket Osman Karaca'nın eşi Sezai Ömer Madra'nın kız kardeşidir. Orhan Peker, Karacaların yalısında müthiş bir sergi yapmıştı. Gönül Karaca, Orhan Peker öldükten sonra da onun adına bir sergi daha açmıştı. Gönül Hanım'ın çok fazla kardeşi vardı fakat bir tek kendisi Ayvalık'ta yaşadığı için yalının kullanımı ona aitti.
- Çamlık'ta önceden ulaşım zordu. Sadece toprak yol vardı. Eskiden yol çok kötü olduğundan dolayı Çamlık'a motor ile geliniyordu. Ayrıca yaşam da çok kısıtlıydı, 10-15 tane Rum evi ve Manastır dışında yerleşim yoktu. Çamlık aslında yazlıkların bulunduğu bir mekandı, kışın merkezde yaşayan tüm aileler yazın buraya göç ederlerdi. Çamlık'taki apartmanların çoğu 1940-50li yıllarda yapılan Cumhuriyet Dönemi Mimarlık Mirasının önemli eserleridir.
- Süner Ailesi kış aylarında Ayvalık merkezde yaz aylarında ise Cunda'da ikamet ediyordu. Kışın yaşadıkları yer ise günümüzde alt katında "English Home" mağazasının bulunduğu köşe binaydı.
- Şehir Kulübü bugünkü "MADO / Kanelo" nun olduğu yerdir. Şehir Kulübü'nde balolar yapılırdı. Kanelo önceden Emin Süner'e aitti. Bugün ise Çalık ailesine ait (Fatma Betül Kürşat'ın Halası'nın ailesi).
- Besen Hanım'ın babası uzun süre Şehir Kulübü'nün başkanıydı. Şehir Kulübü'nün adabı muşeret kuralları vardı. Kulübün kapısında sürekli ayakkabı boyacısı dururdu. Sabih Kanadoğlu'nun babası da Şehir Kulübü'nün kulüp komiseriydi. (Osman Kanadoğlu dava vekiliydi). Şehir Kulübü'nün işleyişi amacıyla idari heyeti vardı ancak kulüp 1970lerde artık neredeyse bitmişti.
- Cumhuriyet Balolarında herkes tuvalet ve smokin giyerlerdi. 35.000 nüfuslu Ayvalık 'ta babamın smokini, annemin çok sayıda tuvaleti vardı.
- Bu dönemde birlikte olmak önemli bir konuydu. Babam bir kez rahatsızlandığında baloya gitmediğinde, etkinlik sonrası herkes evimize gelir, herkes sohbet ve muhabbetin ardından sabaha karşı ayrılırdı.
- Tenis ve eğlence kulüpleri, lokallerde herkes hoş kıyafetler giyinir, erkekler üstüne başına dikkat eder, kadınlar mutlaka şemsiyeler kullanırlardı.
- Etkinliklerin bu derece fazla olmasından dolayı Ayvalık'ta önemli erkek ve kadın terzileri vardı. Sevinç, Şeref ve Neşe üç kız kardeşler terzilik yapan önemli kadın terzilerdi.
- Ben ilkokulda iken bugün "Bonjour Pansiyon" isimli yapıda oturuyorduk. 1953'e kadar bu evde yaşadık. Buranın ilk sahibi Şahin Alpay'ın annesi Sabiha Hanım'dır.
- Eskiden Çamlık Manastırında ev bulmak zordu. 1944 yılında deprem olduğunda Derishow'un sahibi Fatoş Ahunbay'ın sahibi olduğu evde kiracı kalmıştık.
- Dr.Fazıl Doğan'ın küçük oğlu İlter Doğan, Afgan Kralının kızı Naciye Hanım ile evliydi. Naciye Hanım'ın kardeşi Omena Hanım'ın kocası Mustafa Hasanoviç'tir.
- 1948'de açılan Tenis Kulübü, Çamlık bölgesini yazlık olarak kullanan insanların ihtiyacı doğrultusunda ortaya çıkmıştır. Aynı şekilde Sarımsaklı'da kulübe bağlı olarak Behçet Kemal Çağlar'ında ziyaret ettiği bir plaj açıldı. Bu plaj İlter Doğan ve Mustafa Hasanoviç Bey'in 1966'da açtıkları Derya Plajı'dır. Bugün merkezde kalan bölgede, yaklaşık olarak "Berk Otel" önlerinde yer alan plaj Sarımsaklı'nın ilk plaj işletmesidir.

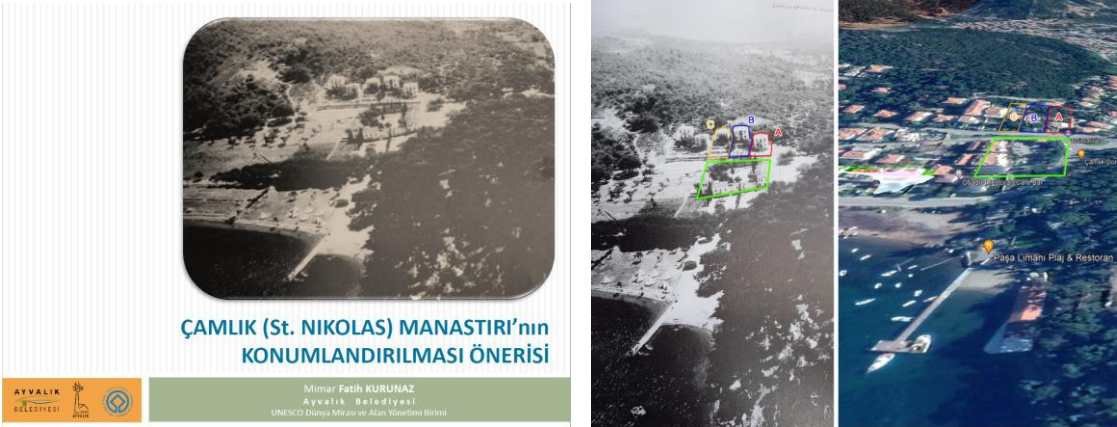
- Annem Eşme doğumlu ancak annem Boşnak asıllı bir aileden geliyordu. Annem Boşnakça bilmezdi ve Küçükköy'de yaşayan Boşnaklar ile çok iletişimi de olmamıştı.
- Hüsniye (Alatur) Doğan güzel konuşan, edebiyata meraklı, keyifli bir insandı. Behçet Kemal Çağlar ile yakın dosttu. Behçet bey ve ablası sık sık Tenis Kulübü'ne veya kır kahvesine gelerek Atatürk şiirleri okurdu. Babamda çok güzel şiir okurdu. Bu sebeple Doğan ailesi ile hep yakın ilişkiler içinde olduk.
- Vacid Asena, eski bir diplomattır ve Ayvalık'ta bulunmuştur. Ticaret Ataşesi olan Dinçer ve Büyükelçi olan Sencer beylerin babası, Tülin Asena'nın kayınpederi olan Vacid Asena, Demokrat Parti döneminde tahkikat komisyonunda görev almış bir kişidir.
- Nejat Sarlıcalı ise 1960-73 yılları arasında Cumhuriyet Senatosu'nda görev yapmış bir senatördür. Ayrıca Ayvalık ile Cunda Adasını birbirine bağlayan ve Türkiye'nin ilk boğaz köprüsü olarak nitelendirilen yapının, 1964 yılında inşa edilerek tamamlanıp, hizmete girmesinde öncülük etmesiyle biliniyor.
- Dr.Fazıl Doğan uzun bir süre Halk Evleri'nin başkanlığını yürütmüştür. Bu dönemde eşi Hüsniye Doğan, Meliha Alatur, Nejat Sarlıcalı'nın eşi Kıvanç Sarlıcalı gibi Ayvalıklı kadınlar tiyatro gibi önemli kültür&sanat aktivitelerinde öncü olmuştur.
- Kenan Alatur'un kızkardeşi Meliha Alatur, 23 Mayıs 1919'da Sultanahmet'te yapılan miting konuşmasında Halide Edip Adıvar'dan sonra konuşma yapan öğretmenlerden birisidir.
- Ayvalık Kadınları ile ilgili bir röportajı daha önce de hazırlayıp, sunmuştum. Bu kadınların el marifetleri çoktur; örgüyle kıyafet, tığ ile tayyör veya palto örüyorlardı. Tüm kadınlar Fransızca biliyorlardı ve daha öncesinde matmazeller (Konaklarda yabancı dil eğitimi veren adın) vardı, dil eğitimi verirdi.
- Ayvalık'ta erkek çocukların çoğu Galatasaray Lisesi'nde eğitim alırdı. Bunun öncesinde ise burada yabancı kadınlar, matmazeller tarafından eğitilirdi. Örneğin, Fatma Betül (Süner) Kürşat'ın ağabeyi Mehmet Süner 1947'lidir ve ben o zamanlar 9 yaşındaydım, hatırlıyorum: Alman asıllı bir öğretmen kadın tarafından eğitilmiştir.
- Çamlık Mahallesi'nde yeme, içme ve eğlenme üzerine önemli diğer bir mekanda Enver Kulüp'tür. Bugünkü Ayvalık Çamlık Kamping'in giriş yolu karşısında ki köşede bulunan parseldeydi. Enver Kulüp'ü açan kişi daha önce terziydi; Enver Örnek önceleri terzi yapardı ve Süleyman Ok onun yanında yetişmiştir. Kulüpte Enver Bey mezeleri kendisi yapardı ve müşteriler ile tüm akşam birlikte sohbet ederdi.
- Kış zamanı Şehir Kulübü'nde eğlenen insanlar yazlık amacıyla Çamlık Mahallesi'ne taşınırlar, ancak 1953'den itibaren yeni evlerin yapılmasıyla burası tam zamanlı kullanılmaya başlanmıştır.
- Günümüzde ki Çamlık kavşağında bulunan marketin neredeyse beşte biri büyüklüğündeki Çamlık Bakkalının sahibi olan Paşa Ayhan, çok iyi bir insan ve ticaret erbabıydı. Ayrıca Ayvalık tostunu ilk yapan kişilerden birisidir. Lakabı bu dönemde yaşayan insanların giyim kuşam tarzına uyum sağlaması açısından özeldir ve çocuk bakış açısıyla dönemin "Paşa Ayhan abisi" dir. Nazik, kibar ve sevilen bir karakter olarak kendisinden istenen ve olmayan her türlü siparişi önünde duran otobüsten sipariş eder ve size aynı gün ulaştırırdı.
- Sarımsaklı'ya bir yerden sonra araç ile gitmek zordu. Şeytan Sofrası yol sapağından sonra ki yok patikadır ve ancak yaya veya cip, at arabası gibi bir ulaşım imkanlarıyla plaja ulaşılabilirdi. Küçükköy'e kadar ciple gider ardından atlarla devam edilirdi. İlerleyen zamanda ise traktörler kullanılmaya başlanmıştır. Kalabalık ailelerle gittiğimizde, plajda sabahtan akşama kadar kaldığımızdan, bugün "MİT'in mağaraları" adıyla belirlenen korunaklı mağaralara gelir, güneşten uzak kalarak dinlenir, açıkçası içinde bir süre barınırdık. Ayrıca bu dönemde tüm Sarımsaklı'da salatalık tarlaları bulunurdu.

- Eskiden sabuncu ustası olan ve 1973-80 yılları arasında iki dönem belediye başkanlığı yapan İzzet Aygüner ve Teoman Madra'nın üstün çabaları ile Ayvalık'ın kentsel sit ilanları, yapıların tescillenmesi gibi konularda çok önemli adımlar atılmıştır. Ayvalık'ta koruma anlamında en önemli süreçte bu iki isimden bahsedebiliriz.

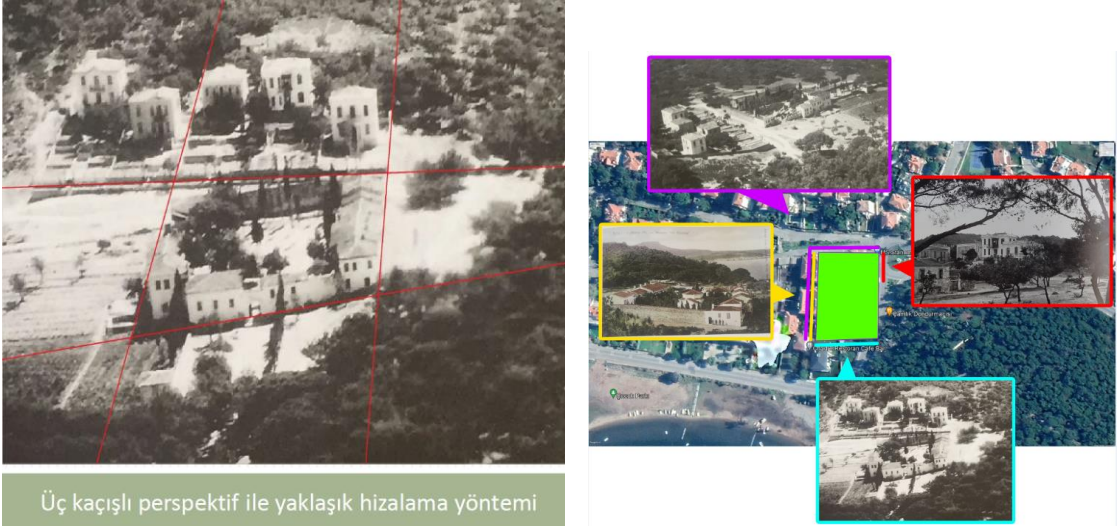

Beren Soral'ın ilk önceleri yaz aylarını sonrasında tam zamanlı çocukluğunu geçirdiği bölgede bulunan Aya Nikolas (Çamlık) Manastırı'nın 1902lerin başındaki durumu. Fotoğraflar: "Yılların İçinden Ayvalık, 2017" kitabındandır.

Şimdiye kadar konum bilgisine ulaşamadığımız manastır için Beren Soral'ın tarifleri ile elde ettiğimiz bilgileri, arşivimizde bulunan görseller üzerinden çalışarak Çamlık (St.Nikolas) Manastırının olası konumunu belirlemeye çalıştık. Elde edilecek yeni arşiv fotoğrafları ile çalışmada revizyonlar yapmak ve nihai bilgiye ulaşmak mümkün.

31.05.2023

Tulya MADRA / Endüstriyel Tasarımcı, Seramik Sanatçısı

Endüstriyel tasarımcı ve seramik sanatçısı Tulya Madra, uzun süre mobilya ve iç mekân tasarımı alanında çalıştıktan sonra 1996-2003 yılları arasında New York'ta ve 2004-2005 yılları arasında İstanbul'da yaşadı. 2005 yılında Ayvalık'a yerleşerek Fırat Aykaç ile birlikte mimarlık ofisi olan "mO/mimarlıkOfisi" ni kurdular. Tornacılık öğrenmeye başlayan Madra, Ayvalık'ta bu hobisine devam edebilmek için 2009 yılında torna tezgahı ve fırın satın alıp aynı zamanda porselen üretimine başlıyor. 2009'da, çalışmalarını sergilemek amacıyla "santimetrestudio" adında bir dükkân ve üretim atöyesi açıyor. Tulya Madra, Ayvalıklı bir zeytinyağı müstahsili ve başarılı bir iş insanı olarak anılan Midilli mübadili, Sezai Ömer Madra'nın torunudur.

Besen Soral'ın ifadesiyle, eskiden sabuncu ustası olan ve 1973-80 yılları arasında iki dönem belediye başkanlığı yapan **İzzet Aygüner** ve **Teoman Madra'**nın çabaları ile Ayvalık'ın kentsel sit ilanları, yapıların tescillenmesi gibi konularda çok önemli adımlar atılmış. Tulya Madra'nın babası Teoman Madra, Ayvalık, Çamlık ve Cunda kentsel sitelerinde yapılan koruma ve tescil çalışmalarındaki rolü çok büyük ve bize göre kentte doğru bilinen yanlışlar arasında farkındalık yaratılması gereken bire konu. Ayvalık kentsel sit alanlarında koruma ve tescil çalışması fikrinin 1975 yılında bugünkü İş Bankası binasının yanında bulunan **Şevket Osman Karaca Sabunhanesi'**nin bir gecede yıkılması ile birlikte **Mimar Cemil Gerçek** ve Teoman Madra'nın kentsel sit alanındaki koruma girişimleri başlıyor. Sürecin detaylarını Beral Madra'nın kaleminden okuyabilirsiniz: <https://t24.com.tr/k24/yazi/ayvalik,1915>

- Ayvalık'ta da Safranbolu koruma sisteminin bir benzeri uygulanıyor. Süreçle ilgili daha detaylı bilgi alabilmemiz için bizlere Ahmet Yorulmaz'ın "**Ayvalık'ta İz Bırakanlar**" kitabını öneriyor.

- Tulya Madra, Ayvalık'ı detaylı bir şekilde ilk kez **Mimar Dimitrios Psarros'**tan dinlediğini anlatıyor. Psarros'un vefatından sonra kızı Maria tarafından derlenen ve 2017 yılında basılan "**To Aivali kai he micrasiatike Aeolida**" kitabı Ayvalık üzerine yazılmış en önemli kitaplardan biridir. Tulya Madra, Maria ile hâlâ irtibat halinde olduğunu ve gerektiğinde Ayvalık çalışmalarına katkı sağlamak için doküman veya görsel kaynak desteği sağlayabileceğini ifade ediyor.

- Tulya Madra Ayvalık'ın mübadil yaşamını yansıtan önemli bir belgeselden bahsediyor. Zeynep Kazancıgil'in yönetmenliğini yaptığı "**Midilli'den Ayvalık'a Bir Mübadele Öyküsü**" adlı çalışma 2005 yılında çekilmiş.

- Tulya Madra'nın annesi **Beral Madra**, sanat eleştirmeni, yazar ve çağdaş sanat küratörü. Besen Soral'a göre, Beral Madra Ayvalık'a çok sanatçı getirmiş. **Devrim Erbil** de bu sanatçılardan biriydi. Beral Madra'nın özellikle son 20 yıldır Ayvalık'ın sanatla olan ilişkisinin önemli derecede artması hakkındaki görüşlerini dinlemek için ileri bir tarihte görüşme planladık.

- Tulya Madra, ofis çalışmalarımıza katkı sağlayabilecek bir diğer kaynağı bizlerle paylaşıyor. 1824 yılında Anadolu'yu ziyaret eden İngiliz seyyah Josiah Conder'in "**The Modern Traveller: A Popular Description Geographical, Historical and Topographical of the Various Countries of the Globe, Syria and Asia Minor**" adlı eserinde Ayvalık'tan '**Haivali**' adıyla bahsedildiği bilgisini aktarıyor.

Teoman MADRA

Mimar Cemil GERÇEK

Fotoğrafın sağ tarafında Şevket Osman Karaca sabunhanesi girilişiyor. Bu anıtın yapı 1970'li yıllarda yıkılmıştır.

Fotoğraf: "Yılların İçinden Ayvalık, 2017" kitabından alınmıştır.

06 Bölgesinin 1950lerdeki durumu ve solda Şevket Osman Karaca sabunhanesi.

Fotoğraf: "Yılların İçinden Ayvalık, 2017" kitabından alınmıştır.

YAZILI ve GÖRSEL ÇALIŞMALAR

- 1- Kasım ve Aralık aylarını kapsayan “2023 05 03 Ayvalık Alan Başkanlığı Faaliyet Raporu 12” isimli faaliyet raporu Birim tarafından hazırlanarak, İdareye sunulmuştur.
- 2- “Ayvalık Alan Başkanlığı” adlı Instagram hesabı üzerinden yapılan çalışmalar, etkinlikler, bilgilendirmeler paylaşılarak sosyal medya ortamında bilgi ve belge paylaşımı yapılmasına devam edilmektedir (141 gönderi, 784 takipçi). Bu bağlamda gerek yerel ve ulusal gerekse uluslararası alanda benzer alanlarda çalışan kurum ve kuruluşlar takip edilmeye devam etmektedir.

ayvalikalanbaskanligi

Edit profile

141 posts

784 followers

55 following

Ayvalık Alan Başkanlığı

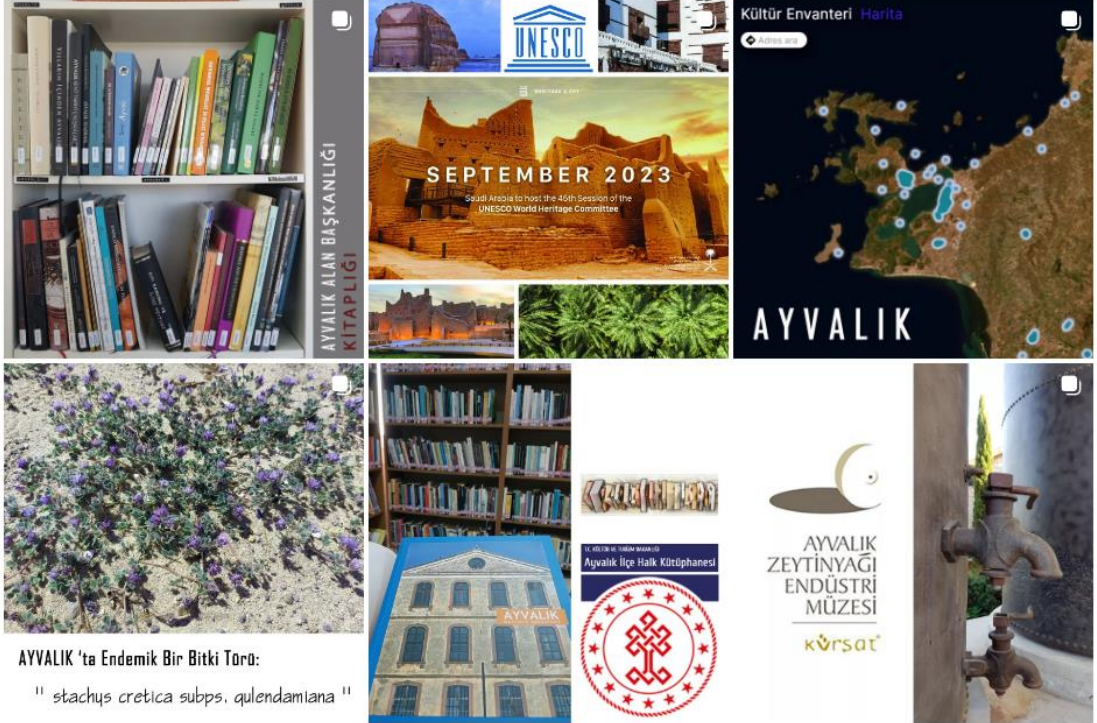
Ayvalık Endüstriyel Peyzajı'nın UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne giriş sürecini yürüten "Ayvalık Alan Başkanlığı" nin resmi hesabıdır.
www.ayvalikmiras.com

POSTS

REELS

SAVED

TAGGED

PLANLANMIŞ ÇALIŞMALAR

- 1- Ayvalık Yönetim Planı taslağının oluşturulması ve birim içerisinde plan aşamalarının iş bölümüne ayrılarak, bireysel çalışmalarla oluşturulan metinlerin ana dosyaya eklenmesi.
- 2- Ayvalık UNESCO Dünya Mirası Başvuru Dosyası taslağının çalışma ekibinin haftanın her Perşembe günü ofis çalışmalarına katılımı ile yapılan okumalardan ve özetlerden Uygulama Rehberi doğrultusunda metin yazımlarına devam edilmesi.
- 3- Ayvalık Yönetim Planı kapsamında Danışma ile Eşgüdüm ve Denetleme Kurullarının oluşturularak, Alan Başkanı'nın belirlenmesi ve kurul toplantılarının belirlenmesi.

HEDEF ve EYLEMLER

Kısa Vade: 3 ay içerisinde Orta Vade: 6 ay içerisinde Uzun Vade: 1 yıl içerisinde

- 1- Ofiste biriktirilen e-kitap ve online yayınlar ile basılı tez, makale ve kitapların okunarak Ayvalık UNESCO Dünya Mirası sürecinde katkısı olabilecek bölümlerin özetlerinin çıkarılmasına devam edilecektir. **Kısa-Orta-Uzun Vade**
- 2- Ayvalık genelinde ve arkeoloji, mimarlık, sanat tarihi gibi özel alanlarda kaynakça araştırılması ve literatür taramasına devam edilecektir. **Kısa-Orta-Uzun Vade**
- 3- Ayvalık'taki anıtsal yapılara ait verilerin akademik yayınlardan araştırılması, yanlış bilgilerden arındırılarak turistik ve akademik amaçlı en az iki paket şeklinde hazırlanması. **Orta-Uzun Vade**
- 4- Ayvalık Yönetim Planına ait ana omurganın oluşturularak, taslak halinde yazımı tamamlanacaktır. **Orta Vade**
- 5- Yönetim Planının oluşumu paralelinde Danışma ile Eşgüdüm ve Denetleme Kurullarının oluşturulması için alanda çalışan kamu kurumu, STK, akademi, tüzel kişiliklere üye belirlemeleri ve tarafımıza iletmeleri talep edilerek kurulların aktif hale geçmesi sağlanacaktır. **Uzun Vade**
- 6- Alan gezileri yapılarak Ayvalık'taki kültürel varlığın tanımlamasında teorik bilginin eksik kaldığı noktalarda varlığın gözlemlenmesi, gerekirse çizim ve fotoğraflar ile belgelenmesi, sözlü tarih araştırması yapılması ile çekirdek alanda kültürel varlığın eksikleri tamamlanmalıdır. **Kısa-Orta-Uzun Vade**
- 7- Ayvalık'ta bulunan tarih araştırmacıları, kuşaklararası devam eden ticaret işletmecileri, dükkân sahipleri, akademisyenler, kurum çalışanları gibi kentin hafızasına ve geçmiş dönem çalışmalarına hâkim kişi ve kurum temsilcileri ile yerelde görüşmeler sürdürülecektir. **Kısa-Orta-Uzun Vade**
- 8- Yönetim Planına istinaden kültürel/doğal varlığı tanımlayan çekirdek alan ile bunların dış etkilerden korunmasını sağlayan tampon bölgeyi içeren Yönetim Alanı son halini alacaktır. **Orta Vade**
- 9- Ayvalık'ın UNESCO Dünya Mirası Listesine girmesi için hazırlanacak başvuru dosyasının altlığı olması amacıyla elde edilen veriler, işlenerek haritaya dönüştürülecek ve metin bilgisi olarak Adaylık Formatında yazılmaya başlanacaktır. **Kısa-Orta-Uzun Vade**
- 10- Adaylık dosyasının yazım sürecinde varlığı iki ayrı formda tanımlayan; belgeleme ve sanatsal değeri olan yüksek çözünürlüğe sahip fotoğrafların çekilmesi için alan çalışmaları yapılacak gerekirse bu alanda profesyonel/amatör destek alınacaktır. **Uzun Vade**
- 11- Ayvalık ile ilişki kurulabilecek endüstriyel mirasa sahip kentler belirlenerek; Karşılaştırmalı Analizler başlığı altında ikili değerlendirmeler yapılabilmesi amacıyla teknik geziler gerçekleştirilecektir. **Uzun Vade**

AYVALIK UNESCO DÜNYA MİRASI ve ALAN YÖNETİMİ BİRİMİ EKİBİ

Arkeolog	Birgül ÖZÇAM NAMLI
Mimar	Fatih KURUNAZ
Jeofizik Yüksek Mühendisi	Nurten ŞİŞMAN DERSAN
Tarihçi	Öykü GÜREN
Mimar	Şenay KARABULUT
Şehir Plancısı	Yalın TÜZMEN
Danışman ve Koordinatör	Öğr.Gör.Yaşagül EKİNCİ

www.ayvalikmiras.com

[@ayvalikalanbaskanligi](https://www.instagram.com/ayvalikalanbaskanligi)

ayvalikalanbaskanligi@gmail.com

**UNESCO Dünya Mirası
ve Alan Yönetimi Birimi**

11.07.2023